អង្គការសហប្រជាជាតិ

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅ

អំពី

សេរីភាពនៃគំនិត និងការសម្តែងមតិ

អនុម័តដោយគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស

នៅសម័យប្រជុំលើកទី១០២របស់ខ្លួន កាលពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១

ការិយាល័យឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា

អង្គការសហប្រជាជាតិ

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅ

អំពី

សេរីភាពនៃគំនិត និងការសម្តែងមតិ

អនុម័តដោយគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស

នៅសម័យប្រជុំលើកទី១០២របស់ខ្លួន កាលពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤

កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ

មាត្រា១៩៖ សេរីភាពនៃគំនិត និងការសម្តែងមតិ

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER
Cambodia

ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២

មាតិកា

ទំព័រ

១-សេចក្តីផ្តើម..៥

២-កំណត់សំគាល់ទូទៅ.. ១០

៣-សេរីភាពនៃគំនិត.. ១៤

៤-សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ ១៥

៥-សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងប្រព័ន្ធសារព័ត៌មាន ១៨

៦-សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ២០

៧-សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងសិទ្ធិនយោបាយ................................ ២៣

៨-ការអនុវត្តមាត្រា១៩(៣) ២៤

៩-វិសាលភាពមានកំរិតនៃការរិតត្បិតលើសេរីភាព

នៃការបញ្ចេញមតិក្នុងវិស័យជាក់លាក់មួយចំនួន.................................... ៣៦

១០-ទំនាក់ទំនងរវាងមាត្រា១៩ និងមាត្រា២០ .... ៤៧

សេចក្តីផ្តើម

សេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ គឺជាសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋាន មួយ ដែលត្រូវបានប្រកាសនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិ មនុស្ស ហើយ ត្រូវបានការពារក្រោមកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពល រដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ។

ការគោរពសិទ្ធិសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ គឺមានសារៈសំខាន់ មិនត្រឹមតែសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបុគ្គលឲ្យបានពេញលេញប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងសម្រាប់សង្គមមួយផងដែរ ហើយក៏ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់គ្រប់សង្គមប្រជាធិបតេយ្យសេរី។ សេរីភាពទាំងពីរនេះ ទាក់ទងគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ដែលក្នុងនោះ សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺជាមធ្យោ បាយសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរ និងការបង្កើតគំនិត ដើម្បីអាចស្តែងចេញជាក់ស្តែង។

ការទទួលបានសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ គឺកាន់តែមាន សារៈសំខាន់ថែមទៀត ដោយសារតែ វាជាលក្ខខណ្ឌដំបូងគេដែលមិនអាចជៀសបាន សម្រាប់ការធ្វើឲ្យសម្រេចបាននូវសិទ្ធិមនុស្សផ្សេងៗ ជាច្រើនទៀត។ ប្រសិនបើរដ្ឋមួយ មិនគោរពសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ នេះអាចនឹងធ្វើប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្តសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានដទៃទៀត ដែលបុគ្គលទាំងឡាយត្រូវទទួលបាន ដូចជាសេរីភាពនៃការជួបប្រជុំ និងសមាគម។ ការគោរពសិទ្ធិចូលរួមក្នុងកិច្ចការសាធារណៈ និងសិទ្ធិបោះឆ្នោត ក៏មានទំនាក់ទំនងគ្នាផងដែរ ជាមួយនឹងការទទួលបានសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ។

នៅឆ្នាំ១៩៩២ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័នលើកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលនេះមានន័យថា កម្ពុជាត្រូវបានជាប់កាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ដោយបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយ នៃកតិកាសញ្ញានេះ។ មាត្រា៣១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចែងបន្ថែមទៀតឲ្យរដ្ឋទទួលស្គាល់ និងគោរពសិទ្ធិមនុស្សទាំងឡាយ ដែលមានចែងក្នុងសន្ធិសញ្ញា

សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ។ ហេតុដូច្នេះ កម្ពុជា គួរតែយកមកអនុវត្តឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពនូវការបកស្រាយ និងការបំភ្លឺ ទៅលើបញ្ញត្តិទាំងឡាយតាមមាត្រា១៩ នៃកតិកាសញ្ញានេះ ដូចមានកំណត់នៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤។ ច្បាប់ជាតិ ក៏បានធានាការពារផងដែរដល់សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិរបស់ពលរដ្ឋកម្ពុជាគ្រប់រូប តាមមាត្រា៤១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា ដែលចែងថា "ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ មានសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ សេរីភាពខាងសារព័ត៌មាន ខាងការបោះពុម្ពផ្សាយ និងសេរីភាពនៃការជួបប្រជុំ"។

តើសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ មានន័យយ៉ាងដូចម្តេច តាមមាត្រា១៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ?

ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៩ នៃកតិកាសញ្ញានេះ សិទ្ធិសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ មានធាតុផ្សំខុសៗគ្នាចំនួនបីគឺ៖

(ក) សិទ្ធិប្រកាន់យកគំនិតរបស់ខ្លួនដោយគ្មានការជ្រៀតជ្រែក

(ខ) សិទ្ធិស្វែងរក និងទទួលព័ត៌មាន និងសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន និង

(គ) សិទ្ធិបញ្ជូនព័ត៌មាន និងគំនិតសព្វបែបយ៉ាង ដោយមិនគិតពីព្រំដែន ទោះជាដោយផ្ទាល់មាត់ ដោយសរសេរ ឬដោយបោះពុម្ព តាមទម្រង់សិល្បៈក្តី ឬតាមមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយដទៃណាមួយក្តី តាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន។

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤ ផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមទៀតអំពីនិយមន័យនៃធាតុផ្សំនីមួយៗក្នុងចំណោមធាតុផ្សំទាំងនេះ។

តើរដ្ឋាភិបាលត្រូវមានកាតព្វកិច្ចអ្វីខ្លះ ទាក់ទងនឹងការគោរពសិទ្ធិសេរីភាពនៃគំនិត និងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ?

ដូចមានចែងយ៉ាងជាក់លាក់តាមមាត្រា១៩ សិទ្ធិសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ ដូចសិទ្ធិទាំង អស់ដែរ ដាក់កាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ទៅលើរដ្ឋាភិបាល មានដូចជា៖

(ក) ត្រូវគោរពសិទ្ធិនោះ ឬមិនត្រូវជ្រៀត ជ្រែកដល់ការទទួលបានសិទ្ធិនោះឡើយ

(ខ) ត្រូវការពារសិទ្ធិនោះ ឬត្រូវអនុវត្តដោយយកចិត្តទុកដាក់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីទប់ស្កាត់ ផ្តន្ទាទោស ស៊ើបអង្កេត និងផ្តល់សំណងចំពោះព្យសនៈកម្ម ដែលបង្កឡើងដោយរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គល និង

(គ) ត្រូវផ្តល់ប្រសិទ្ធភាពដល់សិទ្ធិនោះ ឬត្រូវចាត់វិធានការផ្សេងៗជាវិជ្ជមាន ឬជាបរិសកម្ម ដើម្បីធ្វើឲ្យសម្រេចបានដល់សិទ្ធិនោះ។

តើសេចក្តីពន្យល់ទូទៅ គឺជាអ្វី?

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅ គឺជាមធ្យោបាយមួយដែលក្នុងនោះគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស (ដែលជាស្ថាប័ននៃអ្នកជំនាញឯករាជ្យ ឃ្លាំមើលការអនុវត្ត ICCPR ដោយរដ្ឋភាគី) បោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយនូវការបកស្រាយរបស់ខ្លួន អំពីខ្លឹមសារនៃបទបញ្ញត្តិនានារបស់ ICCPR អំពីបញ្ហាតាមវិស័យ ដើម្បីកុំឲ្យមានចម្ងល់អំពីវិសាលភាព និងអត្ថន័យនៃមាត្រានីមួយៗ។

ខ្លឹមសារនៃសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤ ត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស នៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១។ សេចក្តីពន្យល់នេះ ដាក់ជំនួសសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ១០ កាលពីលើកមុន។ សេចក្តីពន្យល់នេះ ផ្តល់នូវការពន្យល់បំភ្លឺអំពីបញ្ហាដូចខាងក្រោម៖

(ក) ការយល់ឃើញជាទូទៅអំពីសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ

(ខ) ធាតុផ្សំនៃនិយមន័យអំពីសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ

(គ) សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន

(ឃ) សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន

(ង) សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងសិទ្ធិនយោបាយ

(ច) ការអនុវត្តមាត្រា១៩(៣) ពោលគឺ អំពីការរឹតត្បិតដែលអាចអនុញ្ញាតឲ្យបានទៅលើសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ(ជាអាទិ៍នៅពេលដែលការធ្វើយុត្តិកម្ម ត្រូវបានធ្វើឡើង អំពីសន្តិសុខជាតិ និងការរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ)

(ឆ) វិសាលភាពមានដែនកំណត់នៃការរឹតត្បិត ទៅលើសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ នៅក្នុងវិស័យជាក់លាក់មួយចំនួន (ដូចជា អំឡុងពេលបោះឆ្នោត ការរិះគន់មន្ត្រីសាធារណៈ អង្គការសារព័ត៌មាន ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយតាមអ៊ីនធឺណេត វិជ្ជាជីវៈខាងសារព័ត៌មាន ច្បាប់ស្តីពីបរិហារកេរ្តិ៍)

(ជ) ទំនាក់ទំនងរវាងមាត្រា១៩ និងមាត្រា២០ (ស្តីពីការឃោសនាឲ្យមានសង្គ្រាម និងស្តីពីការញុះញង់ឲ្យមានការស្អប់ខ្ពើមខាងពូជសាសន៍ និងសាសនា)។

ដោយសារតែការរឹតត្បិតដែលអាចអនុញ្ញាតឲ្យបាន ទៅលើសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ គឺជាធាតុផ្សំមួយក្នុងចំណោមធាតុផ្សំទាំងឡាយដ៏ពិបាកបំផុតនៃមាត្រា១៩ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស បានផ្តោតផ្នែកដ៏សំខាន់នៃសេចក្តីពន្យល់របស់ខ្លួនទៅលើបញ្ហានេះ។ គណៈកម្មាធិការ ព្យាយាមបំភ្លឺអំពីព្រំដែននៃមូលដ្ឋានជាធម្មានុរូបចំនួនពីរ ដែលសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ អាចត្រូវបានរឹតត្បិត ដោយសង្កត់ធ្ងន់ថា ការរឹតត្បិតដូចនេះ ត្រូវតែស្របទៅតាមភាពចាំបាច់ និងភាពសមមាត្រដ៏តឹងរឹង ហើយថា រដ្ឋត្រូវតែបង្ហាញឲ្យបានជាក់លាក់ថា ការគំរាមកំហែងបង្កឡើងដោយការបញ្ចេញមតិនោះ តម្រូវឲ្យដាក់ការរឹតត្បិត។ សេចក្តីពន្យល់ទូទៅនេះ ក៏រក្សាជំហរផងដែរថា រដ្ឋទាំងឡាយត្រូវតែបរិសកម្មក្នុងការបង្កើតវិធានការនានា ដែលការពារប្រឆាំងនឹងការវាយប្រហារដែលមានបំណងបំបិទមាត់ជនទាំងឡាយណា ដែលអនុវត្តសិទ្ធិសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិរបស់គេ។

ជារួម សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤ គឺជាការអះអាងឡើងវិញ អំពីសារៈសំខាន់ជាស្នូលនៃសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិសម្រាប់សិទ្ធិមនុស្សទាំងអស់។ ហេតុដូច្នេះ សេចក្តីពន្យល់នេះ កំណត់ពីវិជ្ជមាត្រដ៏ចង្អៀត ដែលរដ្ឋអាច

រឹតត្បិតសិទ្ធិនេះបាន។ សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ បំរើឲ្យប្រយោជន៍របស់រដ្ឋ ដោយការអនុញ្ញាតិឲ្យមានសំលេង និងថ្លែងពីការរិៈគន់ដោយសេរី ជាជាងផ្សព្វផ្សាយដោយលាក់លៀម តាមមធ្យោបាយមួយធ្វើឲ្យអន្តរាយដល់អំណាចរដ្ឋ។ រដ្ឋដែលខកខានមិនបានធានាការពារសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ ក៏ប្រឈមនឹងហានិភ័យក្នុងការធ្វើឲ្យខូចខាតដល់ស្មារតីប្រកបដោយការច្នៃប្រឌិត និងដ៏មានសារៈសំខាន់របស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្លួន។ សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិមានសារៈសំខាន់ស្មើនឹងផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ វាអនុញ្ញាតិឲ្យមានការចូលរួមខាងផ្នែកនយោបាយ និងសកម្មនិយមខាងសង្គមស៊ីវិល និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់រដ្ឋ វាផ្តល់នូវការជឿទុកចិត្តទៅលើការបោះឆ្នោត និងការអនុវត្តសិទ្ធិក្នុងការបោះឆ្នោតដោយសេរី ហើយវាផ្តល់ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះមួយ ដើម្បីឲ្យប្រជាពលរដ្ឋ អាចក្រោកឈរក្នុងការការពារសិទ្ធិផ្សេងៗទាំងអស់ ដែលពួកគេត្រូវទទួលបានស្របតាមច្បាប់។

ការិយាល័យឧត្តមស្នងការ អង្គការសហប្រជាជាតិ ទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា កំពុងតែបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយឯកសារដ៏សំខាន់នេះ ដោយមានក្តីសង្ឃឹមថា ឯកសារនេះនឹងជាជំនួយស្មារតីដល់រាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូដទៃទៀត ក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងពួកគេ ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយផ្សេងៗទាក់ទងនឹងសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ ដើម្បីជាផលប្រយោជន៍សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបនៅកម្ពុជា។

ការិយាល័យឧត្តមស្នងការ
អង្គការសហប្រជាជាតិ
ទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស
ប្រចាំកម្ពុជា
ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣៤

មាត្រា១៩ ៖ សេរីភាពនៃគំនិត និងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ

កំណត់សំគាល់ទូទៅ

១. សេចក្តីពន្យល់ទូទៅនេះ ដាក់ជំនួសសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ ១០ (សម័យប្រជុំលើកទី១៩)។

២. សេរីភាពនៃគំនិត និងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺជាលក្ខខណ្ឌដែលមិនអាចកាត់ផ្តាច់បាន សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ពេញលេញរបស់មនុស្ស។[1] សេរីភាពទាំងនេះ មានសារៈសំខាន់ជាសារវ័ន្តសំរាប់សង្គមណាក៏ដោយ។ សេរីភាពទាំងនេះ បង្កើតជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដល់គ្រប់សង្គមប្រជាធិបតេយ្យនិងសេរី។ សេរីភាពទាំងពីរនេះ មានទំនាក់ទំនងគ្នាយ៉ាងជិតដិត ដោយសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺជាយានសំរាប់ការផ្លាស់ប្តូរ និងការអភិវឌ្ឍន៍នៃគំនិត។

៣. សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺជាលក្ខខណ្ឌចាំចាច់មួយ សំរាប់ការធ្វើឲ្យសំរេចបាននូវគោលការណ៍នៃតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព ដែលមានសារៈសំខាន់ដល់ការលើកស្ទួយ និង ការការពារសិទ្ធិមនុស្ស។

---

[1] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៧៣/២០០៣ រវាង*Benhadj និងប្រទេសអាល់ហ្សេរី,* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២០ កក្កដា ២០០៧ និងបណ្តឹងលេខ៦២៨/១៩៩៥ រវាង *Park និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៥ កក្កដា ១៩៩៦

៤. ក្នុងចំណោមមាត្រាដទៃទៀត ដែលមានចែងពីការធានាការពារសេរីភាពនៃគំនិត និង/ឬសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺមាត្រា១៨, ១៧, ២៥ និងមាត្រា២៧ ។ សេរីភាពនៃគំនិត និងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ បង្កើតជាមូលដ្ឋានមួយសំរាប់ការទទួលបានទាំងស្រុងនូវសិទ្ធិមនុស្សដទៃទៀតកាន់តែទូលាយ។ ឧទាហរណ៍សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺជាផ្នែកទាំងមូលនៃការទទួលបានសិទ្ធិមានសេរីភាពខាងការប្រជុំ និងខាងសមាគម និងការអនុវត្តសិទ្ធិបោះឆ្នោត។

៥. ដោយពិចារណាអំពីពាក្យពេចន៍ជាក់លាក់ នៃមាត្រា ១៩ កថាខ័ណ្ឌទី១ ក៏ដូចជាទំនាក់ទំនងនៃគំនិត និងយោបល់ (មាត្រា១៨) ការដាក់ខលក្ខខណ្ឌចំពោះកថាខ័ណ្ឌទី១ នឹងមិនស្របជាមួយគោលដៅ និងគោលបំណងនៃកតិកាសញ្ញានេះទេ។[2] លើសពីនេះទៅទៀត ទោះជាសេរីភាពនៃគំនិតមិនបានរាយក្នុងចំណោមសិទ្ធិទាំងឡាយដែលមិនអាចត្រូវបានធ្វើបដិបញ្ញត្តិ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា៤ នៃកតិកាសញ្ញានេះក៏ដោយ ក៏ត្រូវតែរំលឹកឡើងវិញថា "នៅក្នុងបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃកតិកាសញ្ញា ដែលមិនបានរាយក្នុងមាត្រា៤ កថាខ័ណ្ឌទី២ នៅមានធាតុផ្សំមួយចំនួនទៀត ដែលតាមយោបល់របស់គណៈកម្មាធិការ មិនអាចត្រូវបាន

[2] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៤(១៩៩៤) របស់គណៈកម្មាធិការ ស្តីពីបញ្ហានានាពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ខលក្ខខណ្ឌនៅពេលផ្តល់សច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិកនៃកតិកាសញ្ញា ឬពិធីសារបន្ថែមនៃកតិកាសញ្ញានេះ ឬទាក់ទងនឹងការប្រកាសសេចក្តីតាមមាត្រា៤១ នៃកតិកាសញ្ញានេះ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី១៥ សំណៅបន្ថែមលេខ៤0 vol. I (A/50/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធ V.

ធ្វើបដិប្បញ្ញត្តិស្របច្បាប់ ក្រោមមាត្រា៤″ ឡើយ។[3] សេរីភាពនៃគំនិត គឺជាធាតុផ្សំមួយ ដោយសារតែសេរីភាពនេះ មិនដែលអាចក្លាយជាការចាំចាច់ ដើម្បីធ្វើបដិបញ្ញត្តិក្នុងពេលរដ្ឋមានគ្រាអាសន្នឡើយ។[4]

៦. ដោយពិចារណាអំពីទំនាក់ទំនងរវាងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិជាមួយសិទ្ធិដទៃទៀតនៅក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ ទោះជាការដាក់ខលក្ខខណ្ឌ ចំពោះធាតុផ្សំជាក់លាក់ណាមួយនៃមាត្រា ១៩ កថាខ័ណ្ឌទី២ អាចទទួលយកបានក្តី ក៏ការដាក់ខលក្ខខណ្ឌទូទៅមួយចំពោះសិទ្ធិដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី២ នឹងមិនស្របជាមួយគោលដៅ និងគោលបំណងនៃកតិកាសញ្ញានេះទេ។[5]

៧. កាតព្វកិច្ចគោរពសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ អនុវត្តលើគ្រប់រដ្ឋភាគី ទូទាំងផ្ទៃប្រទេស។ គ្រប់ស្ថាប័នរបស់រដ្ឋភាគី (ស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ ស្ថាប័ននីតិបញ្ញត្តិ និងតុលាការ) និងអាជ្ញាធរសាធារណៈ ឬអាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាលដទៃទៀត ទោះជានៅថ្នាក់ណាក៏ដោយ (ថ្នាក់ជាតិ តំបន់ ឬមូលដ្ឋាន) សុទ្ធតែមានតួនាទីអនុវត្ត

---

[3] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៩ (២០០១) របស់គណៈកម្មាធិការ ស្តីពីការធ្វើបដិបញ្ញត្តិក្នុងពេលរដ្ឋមានគ្រាអាសន្ន កថាខ័ណ្ឌទី១៣ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៥៦ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ vol. I (A/56/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធទី VI.

[4] សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៩ កថាខ័ណ្ឌទី១១

[5] សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៤

ការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋ។[6] ការទទួលខុសត្រូវនេះ ក៏អាចអនុវត្តផងដែរដោយរដ្ឋភាគី ក្រោមកាលៈទេសៈមួយចំនួន ទាក់ទងនឹងអំពើរបស់អង្គភាពពាក់កណ្តាលរដ្ឋ។[7] កាតព្វកិច្ចនេះ ក៏តម្រូវផងដែរឲ្យរដ្ឋភាគីធានាថា បុគ្គលគ្រប់រូប ត្រូវរួចផុតពីអំពើណាមួយរបស់អង្គភាព ឬបុគ្គលឯកជន ដែលនាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់ការទទួលបានសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិ ទៅតាមវិសាលភាពមួយដែលថា សិទ្ធិទាំងឡាយក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ អាចធានាដល់ការអនុវត្តន៍រវាងអង្គភាព ឬបុគ្គលឯកជន។[8]

៨. រដ្ឋភាគីត្រូវបានតម្រូវឲ្យធានាថា សិទ្ធិដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១៩ នៃកតិកាសញ្ញានេះ ត្រូវបានផ្តល់អនុភាពឱ្យនៅក្នុងច្បាប់ជាតិរបស់រដ្ឋ ក្នុងឋានៈមួយដែលស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំ ដែលគណៈកម្មាធិការបានផ្តល់ឱ្យ នៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅរបស់ខ្លួនលេខ៣១ស្តីពីចរិតលក្ខណៈនៃកាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ជាទូទៅដែលបានកំណត់ឲ្យរដ្ឋភាគីនៃកតិកាសញ្ញានេះ។ គួររំលឹកដែរថា រដ្ឋភាគីគួរផ្តល់ឲ្យគណៈកម្មាធិការ ដោយអនុលោមតាមរបាយការណ៍

[6] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣១ (២០០៤) របស់គណៈកម្មាធិការស្តីពីចរិកលក្ខណៈនៃកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់ជាទូទៅរបស់រដ្ឋភាគីចំពោះកតិកាសញ្ញា កថាខ័ណ្ឌទី៤ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៥៩ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ vol. I (A/59/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធទី III

[7] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៦១/១៩៧៩ រវាង *Hertzberg et al និងប្រទេសហ្វាំងឡង់* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី០២ មេសា ១៩៨២។

[8] សេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣១ កថាខ័ណ្ឌទី៨ សូមមើលបណ្តឹងលេខ៦៣៣/១៩៩៥ រវាង *Gauthier និងប្រទេសកាណាដា* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៧ មេសា ១៩៩៩

ទាំងឡាយដែលបានដាក់ជូន ស្របតាមមាត្រា៤០ នៃកតិកាសញ្ញានេះ ជាមួយនឹងវិធានគតិយុត្តជាតិដែលពាក់ព័ន្ធការអនុវត្តន៍ផ្នែករដ្ឋបាល និងសេចក្តីសំរេចផ្សេងៗរបស់តុលាការ ក៏ដូចជាកំរិតគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធ និងការអនុវត្តន៍តាមវិស័យផ្សេងៗទៀតទាក់ទងនឹងសិទ្ធិទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានការពារដោយមាត្រា១៩ ដោយយកមកពិចារណានូវបញ្ហា ដែលបានពិភាក្សានៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅនេះ។ រដ្ឋភាគីគួរដាក់បញ្ចូលផងដែរ នូវព័ត៌មានស្តីពីការដោះស្រាយដែលមានស្រាប់ ប្រសិនបើសិទ្ធិទាំងនោះ ត្រូវបានរំលោភបំពាន។

សេរីភាពនៃគំនិត

៩. កថាខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រា១៩ តម្រូវឲ្យមានការការពារសិទ្ធិប្រកាន់នូវគំនិតដោយគ្មានការជ្រៀតជ្រែក។ នេះគឺជាសិទ្ធិមួយដែលកតិកាសញ្ញានេះ ផ្តល់ឲ្យដោយគ្មានអញ្ញត្រកម្ម ឬការរិតត្បិតឡើយ។ សេរីភាពនៃគំនិត លាតសន្ធឹងលើសិទ្ធិផ្លាស់ប្តូរគំនិត នៅពេលណា និងសំរាប់ហេតុផលអ្វីក៏ដោយ តាមតែបុគ្គលម្នាក់ជ្រើសរើសដោយសេរី។ គ្មានជនណាម្នាក់ អាចត្រូវទទួលរងនូវការខូចខាតដល់សិទ្ធិណាមួយក្រោមកតិកាសញ្ញានេះទេ ដោយផ្អែកលើគំនិតជាក់ស្តែង ដែលខ្លួនបានយល់ដឹង ឬដែលបានសន្មត់ឡើយ។ គំនិតតាមគ្រប់រូបភាពត្រូវបានការពារ រាប់ទាំងគំនិតដែលមានចរិតលក្ខណៈជានយោបាយ វិទ្យាសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ សីលធម៌ ឬ

សាសនា។ ការដាក់ជាបទព្រហ្មទណ្ឌ ចំពោះការប្រកាន់នូវគំនិតមិនស្របនឹងកថាខ័ណ្ឌទី១ នេះទេ។[9] ការយាយី ការបំភិតបំភ័យ ឬការបង្កើតឱ្យមានភាពហ្មងសៅដល់បុគ្គលណាមួយ រាប់ទាំងការចាប់ខ្លួន ការឃុំខ្លួន ការជំនុំជម្រះ ឬការដាក់ពន្ធនាគារដោយសារហេតុផលនៃគំនិត ដែលពួកគេអាចប្រកាន់យក គឺជាការរំលោភបំពានលើមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី១ នេះ។[10]

១០. កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងតាមរូបភាពណាក៏ដោយ ដើម្បីបង្ខិតបង្ខំឲ្យប្រកាន់យក ឬមិនប្រកាន់យកគំនិតណាមួយ ត្រូវបានហាមឃាត់។[11] សេរីភាពដើម្បីសំដែងគំនិតរបស់បុគ្គលម្នាក់ក៏ចាំបាច់ត្រូវរាប់បញ្ចូល សេរីភាពមិនសំដែងគំនិតរបស់បុគ្គលនោះផងដែរ។

សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ

១១. កថាខ័ណ្ឌទី២ តម្រូវឲ្យរដ្ឋភាគី ធានាការពារសិទ្ធិមានសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ រាប់ទាំងសិទ្ធិស្វែងរក ទទួលនិងចែករំលែកព័ត៌មាន និងគំនិតគ្រប់បែបយ៉ាងដោយគ្មានដែនកំណត់។ សិទ្ធិនេះ

---

[9] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥៥០/៩៣ រវាង*Faurissonនិងប្រទេសបារាំង* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃ៨ វិច្ឆិកា ១៩៩៦។

[10] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៥៧/១៩៨៣ រវាង*Mpaka-Nsusu និងប្រទេសហ្សាអៀ* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៦ មីនា ១៩៨៦ និងបណ្តឹងលេខ៤១៤/១៩៩០ រវាង *Mika Miha និងប្រទេសហ្គីនាអេក្វាទ័រ* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៨ កក្កដា ១៩៩៤។

[11] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៨៧៨/១៩៩៩ រវាង *Kang និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៥ កក្កដា ២០០៣។

រាប់ទាំងការសំដែង និងការទទួលយកនូវការប្រាស្រ័យទាក់ទងតាមគ្រប់រូបភាពនៃគំនិត និងយោបល់ដែលអាចបញ្ជូនបន្តទៅអ្នកដទៃទៀត ស្ថិតក្រោមបទបញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា១៩ កថាខណ្ឌទី៣ និងមាត្រា២០។[12] សិទ្ធិនេះ រាប់ទាំងសន្ទរកថានយោបាយ[13] និងបទអត្ថាធិប្បាយអំពីកិច្ចការខ្លួនផ្ទាល់[14] និងអំពីកិច្ចការសាធារណៈ[15] ការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងម៉ត់ចត់[16] ការពិភាក្សាអំពីសិទ្ធិមនុស្ស[17] វិជ្ជាជីវៈខាងសារព័ត៌មាន[18] ការសំដែងវប្បធម៌ និងសិល្បៈ[19] ការបង្រៀន[20] និងសន្ទរកថាសាសនា។[21] សិទ្ធិនេះ ក៏អាចរាប់បញ្ចូលទាំងការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មផងដែរ។ វិសាលភាពនៃកថាខណ្ឌទី ២ គ្រប

[12] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៣៥៩/១៩៨៩និងបណ្តឹងលេខ៣៨៥/១៩៨៩ រវាង*Ballantyne, DavidsonនិងMcIntyre និងប្រទេសកាណាដា* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ តុលា ១៩៩០

[13] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៤១៤/១៩៩០ រវាង *Mika Miha* និងប្រទេសហ្គីនាអេក្វាទ័រ។

[14] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៨៩/២០០៣ រវាង *Fernando* និងប្រទេសស្រីលង្កា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣១ មីនា ២០០៥។

[15] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៥៧/២០០៣ រវាង *Coleman* និងប្រទេសអូស្ត្រាលី ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៧ កក្កដា ២០០៦។

[16] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសជប៉ុន(CCPR/C/JPN/CO/5)។

[17] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១០២២/២០០១ រវាង *Velichkin* និងប្រទេសបេឡារ៉ុស ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២០ តុលា ២០០៥។

[18] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៣៤/២០០៤ រវាង *Mavlonov and Sa´di* និងប្រទេសអ៊ុយបេគីស្ថាន ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៩ មីនា ២០០៩។

[19] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៩២៦/២០០០ រវាង *Shin* និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៦ មីនា ២០០៤។

[20] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៧៣៦/៩៧ រវាង*Ross* និងប្រទេសកាណាដា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ តុលា ២០០០។

[21] សូមមើលបណ្តឹងខាងលើ រវាង *Ross* និងប្រទេសកាណាដា

ដណ្ដប់ ទាំងលើការបញ្ចេញមតិ ដែលអាចចាត់ទុកថាជាពាក្យសំដីវាយប្រហារធ្ងន់ៗ[22] ទោះបីជាការសំដែងមតិបែបនេះ អាចត្រូវបានរិតត្បិត អនុលោមតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា១៩ កថាខណ្ឌទី៣ និងមាត្រា២០ ក៏ដោយ។

១២. កថាខណ្ឌទី២ ការពារការសម្ដែងមតិតាមគ្រប់ទម្រង់ និងមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយមតិ។ ទម្រង់ទាំងនេះរាប់ទាំងភាសានិយាយសរសេរ និងភាសាសញ្ញា ហើយការសម្ដែងមតិដោយមិនចេញជាសំដីបែបនេះ មានដូចជាតាមរយៈរូបភាពនិងវត្ថុសិល្បៈ។[23] មធ្យោបាយសំដែងមតិ រាប់ទាំងសៀវភៅ កាសែត[24] បទវិចារណកថា[25] ប័ណ្ណប្រកាស បដា[26] សំលៀកបំពាក់ និងឯកសារច្បាប់នានា[27] រួមទាំងគ្រប់ទម្រង់ ដទៃទៀត តាមសោតទស្សន៍ ព្រមទាំងវិធីសំដែងមតិតាមរយៈអ៊ីនធឺណែត និងអេឡិចត្រូនិកផង។

---

[22] សូមមើលបណ្ដឹងខាងលើ រវាង *Ross* និងប្រទេសកាណាដា។

[23] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ៩២៦/២០០០ រវាង *Shin* និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៦ មីនា ២០០៤។

[24] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ១៣៤១/២០០៥ រវាង*Zundel*និងប្រទេសកាណាដា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២០ មីនា ២០០៧។

[25] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ១០០៩/២០០១ រវាង *Shchetoko et al* និងប្រទេសបេឡារូស ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១១ កក្កដា ២០០៤។

[26] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ៤១២/១៩៩០ រវាង *Kivenmaa* និងប្រទេសហ្វាំងឡង់ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣១ មីនា ១៩៩៤។

[27] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ១១៨៩/២០០៣ រវាង *Fernando* និងប្រទេសស្រីលង្កា។

សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងប្រព័ន្ធសារព័ត៌មាន

១៣. សារព័ត៌មាន ឬប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយផ្សេងទៀតដែលសេរី គ្មានការត្រួតពិនិត្យនិងរិតត្បិត មានសារៈសំខាន់ក្នុងសង្គមណាក៏ដោយ ដើម្បីធានាដល់សេរីភាពនៃគំនិតនិងការសំដែងមតិ និងការទទួលបានសិទ្ធិដទៃទៀតនៃកតិកាសញ្ញានេះ។[28] សេរីភាពនេះបង្កើតជាសរសរគ្រឹះមួយក្នុងចំណោមសរសរគ្រឹះដទៃទៀត ក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ។ កតិកាសញ្ញានេះ ក្រសោបយកសិទ្ធិមួយ ដែលតាមរយៈនេះ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ អាចទទួលបានព័ត៌មាន ដោយឈរលើមូលដ្ឋានមួយដែលព័ត៌មាននេះអាចបំពេញមុខងាររបស់វាបាន។[29] ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយសេរីនៃព័ត៌មាន និងមតិយោបល់អំពីបញ្ហាសាធារណៈ និងបញ្ហានយោបាយ រវាងប្រជាពលរដ្ឋ បេក្ខជន និងតំណាងជាប់ឆ្នោត គឺជាការសំខាន់។ វាឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីសារព័ត៌មានសេរី និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយផ្សេងទៀត អាចធ្វើអធិប្បាយអំពីបញ្ហាសាធារណៈ ដោយគ្មានការត្រួតពិនិត្យចាប់ទោស ឬការដាក់កំហិត និងដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានអំពីមតិសាធារណៈ។[30] សាធារណៈជនក៏មានសិទ្ធិដូចគ្នាផងដែរ ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទាំងនេះ។[31]

---

[28] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១២៨/២០០២ រវាង *Marques* និងប្រទេសអង់ហ្គោឡា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៩ មីនា ២០០៥។

[29] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៦៣៣/៩៥ រវាង *Gauthier* និងប្រទេសកាណាដា។

[30] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៥(១៩៩៦) របស់គណៈកម្មាធិការស្តីពីមាត្រា២៥ (ការចូលរួមក្នុងកិច្ចការសាធារណៈ និងសិទ្ធិបោះឆ្នោត) កថាខ័ណ្ឌទី២៥ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៥១ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ vol. I (A/51/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធទី V

[31] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៣៤/២០០៤ រវាង *Mavlonov and Sa'di* និងប្រទេសអ៊ុយបេគីស្ថាន

១៤. ជាមធ្យោបាយមួយ ដើម្បីការពារសិទ្ធិអ្នកប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធព័ត៌មាន រាប់ទាំងសមាជិកនៃក្រុមនិគមជន និងជនភាគតិចខាងភាសា ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មាន និងគំនិតយោបល់ផ្សេងៗយ៉ាងទូលំទូលាយនោះ រដ្ឋភាគីគួរយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស លើកទឹកចិត្តឲ្យមានប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយផ្សេងៗ និងឯករាជ្យ។

១៥. រដ្ឋភាគី គួរគិតគូរអំពីកំរិតនៃការវិវត្តន៍ផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាទំនាក់ទំនងនិងព័ត៌មាន ដូចជា អ៊ីនធឺណែតនិងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអេឡិចត្រូនិកចល័ត បានផ្លាស់ប្តូរជាដំកំភួន នូវការអនុវត្តន៍ទំនាក់ទំនងគ្នាជុំវិញពិភពលោក។ បច្ចុប្បន្ននេះមានបណ្តាញសកលមួយសំរាប់ការផ្លាស់ប្តូរគំនិតយោបល់ ដែលមិនចាំបាច់ពឹងផ្អែកលើអន្តរការីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយមហាជនតាមបែបប្រពៃណីទៀតឡើយ។ រដ្ឋភាគីគួរចាត់រាល់វិធានការចាំបាច់ដើម្បីពង្រឹងឯករាជ្យភាពនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយថ្មីទាំងនេះ ហើយធានាឲ្យបុគ្គលគ្រប់រូប ទទួលបានប្រព័ន្ធទាំងនេះ។

១៦. រដ្ឋភាគី គួរធានាថា សេវាផ្សាយព័ត៌មានសាធារណៈ ដំណើរការប្រកបដោយឯករាជ្យ។[32] ដូច្នេះ រដ្ឋភាគី គួរតែធានាការពារឯករាជ្យភាព និងសេរីភាពខាងការពុម្ពផ្សាយរបស់ពួកគេ។ រដ្ឋភាគី គួរផ្តល់មូលនិធិក្នុងលក្ខណៈមួយដែលមិនធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ឯករាជ្យភាពរបស់ពួកគេ។

---

[32] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សាធារណៈរដ្ឋម៉ុលដូវ៉ា (CCPR/CO/75/MDA)។

១៧. បញ្ហាទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ត្រូវបានពិភាក្សាថែមទៀតក្នុងផ្នែកនៃសេចក្តីពន្យល់ទូទៅនេះ ដែលលើកឡើងអំពីការរិតត្បិតលើសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ។

សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន

១៨. មាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី២ គ្របដណ្តប់លើសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានដែលគ្រប់គ្រងដោយស្ថាប័នសាធារណៈ។ ព័ត៌មាននេះ រាប់ទាំង កំណត់ហេតុដែលគ្រប់គ្រងដោយស្ថាប័នសាធារណៈ ដោយមិនគិតពីទម្រង់ដែលព័ត៌មាននោះត្រូវរក្សាទុក ប្រភព និងកាលបរិច្ឆេទនៃការផលិតនោះឡើយ។ ស្ថាប័នសាធារណៈ គឺជាស្ថាប័នដូចបានគូសបញ្ជាក់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៧នៃសេចក្តីពន្យល់ទូទៅនេះ។ ការចាត់តាំងនៃស្ថាប័នទាំងនេះ ក៏អាចរាប់បញ្ចូលផងដែរនូវអង្គភាពដទៃទៀត នៅពេលដែលអង្គភាពទាំងនោះ បំពេញមុខងារសាធារណៈ។ ដូចបានកត់សំគាល់រួចហើយ ដោយគួរផ្សំជាមួយមាត្រា២៥នៃកតិកាសញ្ញានេះ សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានរាប់ទាំងសិទ្ធិដែលប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទទួលបានព័ត៌មានអំពីកិច្ចការសាធារណៈ[33] និងសិទ្ធិរបស់សាធារណៈជនទូទៅ ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។[34] ធាតុផ្សំនៃសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានក៏មានចែងផងដែរ ក្នុងបញ្ញត្តិផ្សេងៗ នៃកតិកាសញ្ញានេះ។ ដូចដែលគណៈកម្មាធិការ បានសង្កេតឃើញនៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅរបស់ខ្លួន

---

[33] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៦៣៣/៩៥ រវាង *Gauthier* និងប្រទេសកាណាដា។

[34] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៣៤/២០០៤ រវាង *Mavlonov and Sa´di* និងប្រទេសអ៊ុយបេគីស្ថាន

លេខ១៦ពាក់ព័ន្ធនឹងមាត្រា១៧ នៃកតិកាសញ្ញានេះ បុគ្គលគ្រប់រូបគួរតែមានសិទ្ធិបញ្ជាក់ច្បាស់តាមទម្រង់មួយងាយយល់ ហើយប្រសិនជាដូច្នោះ ថាតើទិន្នន័យផ្ទាល់ខ្លួនអ្វីខ្លះដែលត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងសំណុំឯកសារទិន្នន័យស្វ័យប្រវត្តិ និងសំរាប់គោលបំណងអ្វីខ្លះ។ បុគ្គលគ្រប់រូប គួរតែអាចបញ្ជាក់ច្បាស់ផងដែរថាតើអាជ្ញាធរសាធារណៈ ឬបុគ្គលឯកជន ឬស្ថាប័នឯកជនណាមួយ មានសិទ្ធិពិនិត្យ ឬអាចពិនិត្យសំណុំឯកសាររបស់គាត់បាន។ ប្រសិនជាសំណុំឯកសារបែបនេះ មានទិន្នន័យផ្ទាល់ខ្លួនដែលមិនត្រឹមត្រូវ ឬត្រូវបានប្រមូល ឬចាត់ឱ្យប្រើប្រាស់ផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ បុគ្គលគ្រប់រូប គួរតែមានសិទ្ធិឲ្យគេធ្វើការកែតម្រូវសំណុំឯកសាររបស់ខ្លួនឡើងវិញ។ អនុលោមតាមមាត្រា១០ នៃកតិកាសញ្ញានេះ ជនជាប់ឃុំ មិនត្រូវបាត់បង់សិទ្ធិពិនិត្យមើលឯកសារពេទ្យរបស់ខ្លួនឡើយ។[35] នៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣២ លើមាត្រា១៤ នៃកតិកាសញ្ញានេះ គណៈកម្មាធិការ បានកំណត់ពីការមានសិទ្ធិផ្សេងៗ ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានដែលគ្រប់គ្រងដោយជនត្រូវចោទពីបទព្រហ្មទណ្ឌ។[36] អនុលោមតាមបញ្ញតិនៃមាត្រា២ បុគ្គលគ្រប់រូប គួរមានសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ទាក់ទងនឹងសិទ្ធិជាទូទៅ

---

[35] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៧២៦/១៩៩៦ រវាង *Zheludkov និងប្រទេសអ៊ុយក្រែន* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៩ តុលា ២០០២។

[36] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣២(២០០៧) របស់គណៈកម្មាធិការស្តីពីសិទ្ធិស្មើភាពគ្នានៅចំពោះមុខច្បាប់ និងសាលាជម្រះក្តី និងសិទ្ធិទទួលបានសវនាការត្រឹមត្រូវមួយ កថាខ័ណ្ឌទី៣៣ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៦២ សំណៅបន្ថែម លេខ៤០ vol. I (A/62/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធទី VI

របស់ខ្លួនក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ។[37] តាមមាត្រា២៧ ការធ្វើសេចក្តីសំរេចរបស់រដ្ឋភាគី ដែលអាចជួយសម្រួលជាដំកំភួនដល់របៀបរបបរស់នៅ និងវប្បធម៌របស់ក្រុមជនភាគតិចណាមួយគួរតែត្រូវធ្វើឡើងក្នុងដំណើរការមួយ ដែលមានការពិគ្រោះយោបល់ និងការចែករំលែកព័ត៌មានជាមួយសហគមន៍ដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់។[38]

១៩. ដើម្បីធ្វើឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពដល់សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន រដ្ឋភាគីគួររៀបចំឲ្យបានសកម្មជាងមុន ក្នុងការទុកដាក់ព័ត៌មាន ទៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសាធារណៈ នូវព័ត៌មានរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលទាក់ទងនឹងផលប្រយោជន៍សាធារណៈ។ រដ្ឋភាគី គួរប្រឹងប្រែងគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីធានាឱ្យមានការទទួលបានដោយងាយស្រួល ឆាប់រហ័ស មានប្រសិទ្ធភាព និងជាក់ស្តែង នូវព័ត៌មានដូចនេះ។ រដ្ឋភាគីគួរអនុម័តផងដែរ នូវនីតិវិធីចាំបាច់ ដែលតាមរយៈនេះ គេអាចទទួលបានព័ត៌មាន ជាអាទិ៍ តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីសេរីភាពខាងព័ត៌មាន។[39] នីតិវិធីនេះ គួរចែងអំពីចំណាត់ការឱ្យបានទាន់ពេលវេលា លើសំណើសុំព័ត៌មាន យោងតាមវិធានច្បាស់លាស់ដែលស្របនឹងកតិកាសញ្ញានេះ។ កំរៃសំរាប់ការស្នើសុំព័ត៌មាននេះ មិនគួរបង្កជាឧបសគ្គមិនសមហេតុផល ដល់លទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌

---

[37] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣១

[38] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៤៥៧/២០០៦ រវាង *Poma និងប្រទេសប៉េរូ* ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៧ មីនា ២០០៩។

[39] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអាហ្សែបៃហ្សាន(CCPR/C/79/Add.38(1994))

មានឡើយ។ អាជ្ញាធរគួរតែផ្តល់ហេតុផលចំពោះការបដិសេធណាមួយពីការផ្តល់សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន។ ដំណោះស្រាយផ្សេងៗគួរតែត្រូវដាក់ឱ្យអនុវត្តសម្រាប់ការប្តឹងតវ៉ាអំពីការបដិសេធមិនផ្តល់សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ក៏ដូចជាករណីមិនមានការឆ្លើយតបនឹងការស្នើសុំនេះ។

សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងសិទ្ធិនយោបាយ

២០. នៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៥ ស្តីពីការចូលរួមក្នុងកិច្ចការសាធារណៈ និងសិទ្ធិបោះឆ្នោត គណៈកម្មាធិការបានបរិយាយអំពីសារៈសំខាន់នៃសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ សំរាប់ការប្រព្រឹត្តទៅនៃកិច្ចការសាធារណៈ និងការប្រើប្រាស់សិទ្ធិបោះឆ្នោតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាដោយសេរីនៃព័ត៌មាន និងមតិយោបល់អំពីបញ្ហាសាធារណៈ និងនយោបាយ រវាងប្រជាពលរដ្ឋ បេក្ខជន និងតំណាងជាប់ឆ្នោតគឺជាការសំខាន់។ នេះសឲ្យឃើញថា សារព័ត៌មាន និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដទៃទៀតដែលមានលក្ខណៈសេរី អាចធ្វើអត្ថាធិប្បាយអំពីបញ្ហាសាធារណៈ និងប្រាប់ឲ្យដឹងអំពីមតិសាធារណៈ ដោយគ្មានការត្រួតពិនិត្យឬការរិតត្បិត។[40] រដ្ឋភាគីទាំងឡាយត្រូវចាប់អារម្មណ៍លើការណែនាំ នៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៥ ស្តីពីការលើកស្ទួយនិងការការពារសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ ក្នុងបរិបទនេះ។

[40] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៥ ស្តីពីមាត្រា២៥នៃកតិកាសញ្ញា កថាខ័ណ្ឌទី២៥

ការអនុវត្តមាត្រា១៩(៣)

២១. កថាខណ្ឌទី៣ ចែងយ៉ាងច្បាស់ថាការប្រើប្រាស់សិទ្ធិមានសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ អនុវត្តទន្ទឹមនឹងភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវជាក់លាក់។ សំរាប់ហេតុផលនេះ ចំណុចពីរនៃការរិតត្បិតសិទ្ធិនេះ ត្រូវបានអនុញ្ញាតដែលអាចទាក់ទងនឹង ឬមួយការគោរពសិទ្ធិ ឬកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់អ្នកដទៃ ឬមួយទៀត ការការពារសន្តិសុខជាតិឬសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សីលធម៌ឬសុខភាពសាធារណៈ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កាលណារដ្ឋភាគីដាក់ការរិតត្បិតទៅលើការប្រើប្រាស់សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ ការរិតត្បិតទាំងនេះ មិនអាចធ្វើឲ្យអន្តរាយដល់សិទ្ធិនេះឡើយ។ គណៈកម្មាធិការរំលឹកថាទំនាក់ទំនងរវាងសិទ្ធិ និងការរិតត្បិត និងទំនាក់ទំនងរវាងបទដ្ឋាន និងអញ្ញត្រកម្ម មិនត្រូវធ្វើឲ្យផ្ទុយគ្នាឡើយ។[41] គណៈកម្មាធិការ ក៏បានរំលឹកផងដែរអំពីបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា៥ កថាខណ្ឌទី១នៃកតិកាសញ្ញានេះ ដែលមានន័យថា "គ្មានបទប្បញ្ញត្តិណាមួយ នៅក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ អាចត្រូវបានបកស្រាយថាជាការតម្រូវឱ្យរដ្ឋណាមួយ ក្រុមណាមួយ ឬបុគ្គលណាម្នាក់ មានសិទ្ធិចូលរួមធ្វើសកម្មភាព ឬប្រព្រឹត្តអំពើអ្វីមួយ ដែលសំដៅដល់ការបំផ្លិចបំផ្លាញណាមួយនៃសិទ្ធិ និងសេរីភាពដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ ឬសំដៅដល់ការរិតត្បិត ដែលមានវិសាលភាពធំជាងកម្រិតដែលមានចែងនៅក្នុងកតិកាសញ្ញានេះឡើយ។

[41]សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៧ របស់គណៈកម្មាធិការស្តីពីមាត្រា១២ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៥៥ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ vol. I (A/55/40 (Vol. I)), ឧបសម្ព័ន្ធទី VI ផ្នែក-ក

២២. កថាខ័ណ្ឌទី៣ចែងអំពីលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់មួយចំនួន ហើយមានតែតាមលក្ខខណ្ឌទាំងនេះទេ ទើបការរិតត្បិតអាចធ្វើទៅបាន៖ ការរិតត្បិតនេះ ត្រូវតែមាន "ចែងដោយច្បាប់" ការរិតត្បិតនេះទៀតសោធ អាចធ្វើទៅបាន ដោយឈរលើហេតុផលមួយ ក្នុងចំណោមហេតុផលទាំងឡាយ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុកថាខ័ណ្ឌ (ក) និង (ខ)នៃកថាខ័ណ្ឌទី៣ ហើយត្រូវតែស្របនឹងការសាកល្បងដ៏តឹងរឹងអំពីភាពចាំបាច់ និងភាពសមាមាត្រ។[42] ការរិតត្បិតមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតទេ បើហេតុផលទាំងឡាយដែលផ្តល់ឱ្យ មិនមានចែងជាក់លាក់ដូចក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ នោះ ទោះបីជាហេតុផលនោះអាចធ្វើយុត្តិកម្មដល់ការរិតត្បិតសិទ្ធិដទៃទៀត ដែលត្រូវបានការពារក្នុងកតិកាសញ្ញានេះក៏ដោយ។ ការរិតត្បិត ត្រូវតែយកមកអនុវត្តបានតែសំរាប់គោលបំណងទាំងឡាយដែលត្រូវបានបញ្ញត្តិ ហើយត្រូវតែទាក់ទងដោយផ្ទាល់នឹងសេចក្តីត្រូវការជាក់លាក់ ដែលត្រូវបានសំអាងលើ។[43]

២៣. រដ្ឋភាគី គួរដាក់ចេញនូវវិធានការមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីការពារប្រឆាំងនឹងការវាយប្រហារ ដែលមានគោលដៅបំបិទមាត់អ្នកទាំងឡាយដែលប្រើប្រាស់សិទ្ធិសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ។ កថា

[42] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១០២២/២០០១ រវាង *Velichkin* និងប្រទេសបេឡារ៉ុស ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២០ តុលា ២០០៥។

[43] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២២ របស់គណៈកម្មាធិការ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៤៨ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ (A/48/40), ឧបសម្ព័ន្ធទី VI

ខ័ណ្ឌទី៣ អាចមិនដែលត្រូវគេសំអាងថាជាយុត្តិកម្ម ដើម្បីឃ្លុំមាត់ការតស៊ូមតិណាមួយនៃលិទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យពហុបក្ស គោលការណ៍ប្រជាធិបតេយ្យនិងសិទ្ធិមនុស្សឡើយ។[44] ទោះស្ថិតក្នុងករណីណាក៏ដោយ គេមិនអាចវាយប្រហារលើបុគ្គលណាមួយ ដោយសារតែបុគ្គលនោះ ប្រើប្រាស់សេរីភាពនៃគំនិត ឬការបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួនឡើយ រាប់ទាំងតាមទម្រង់នៃការវាយប្រហារ ដូចជា ការចាប់ខ្លួនតាមទំនើងចិត្ត ការធ្វើទារុណកម្ម ការគំរាមកំហែងដល់អាយុជីវិត និងការគំរាមសំលាប់ជាដើម ត្រូវតែស្របតាមមាត្រា១៩។[45] ជារឿយៗ អ្នកសារព័ត៌មានតែងតែជាកម្មវត្ថុនៃការគំរាមកំហែង ការបំភិតបំភ័យ និងការវាយប្រហារបែបនេះ ព្រោះតែសកម្មភាពរបស់ពួកគេ។[46] ដូចគ្នានេះដែរ បុគ្គលទាំងឡាយដែលចូលរួមក្នុងការប្រមូល និងការវិភាគព័ត៌មានស្តីពីស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្ស និងដែលបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍ ពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិមនុស្ស រាប់ទាំងចៅក្រម និងមេធាវី។[47] ការវាយប្រហារទាំងនេះ គួរតែត្រូវបានធ្វើ

---

[44] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៤៥៨/៩១ រវាង *Mukong* និងប្រទេសកាមេរូន ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២១ កក្កដា ១៩៩៤។

[45] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៥៣/២០០៥ រវាង *Njaru* និងប្រទេសកាមេរូន ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៩ មីនា ២០០៧។

[46] ជាឧទាហរណ៍ សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអាល់ហ្សេរី (CCPR/C/DZA/CO/3) សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសកូស្តារីកា(CCPR/C/CRI/CO/5) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសស៊ូដង់ (CCPR/C/SDN/CO/3)

[47] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៥៣/២០០៥ រវាង *Njaru* និងប្រទេសកាមេរូន សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសនីការ៉ាហ្គ័រ (CCPR/C/NIC/CO/3) សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋាន សំរាប់ប្រទេសទុយនេស៊ី (CCPR/C/TUN/CO/5) សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សាធារណៈរដ្ឋអារ៉ាប់ស៊ីរី(CCPR/CO/84/SYR) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសកូឡុំប៊ី (CCPR/CO/80/COL)

ការស៊ើបអង្កេតឲ្យបានហ្មត់ចត់ ទាន់ពេលវេលា ហើយជនល្មើសត្រូវបានផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់[48] ហើយជនរងគ្រោះក្នុងករណីឃាតកម្ម តំណាងជនរងគ្រោះត្រូវទទួលបានការដោះស្រាយតាមទម្រង់សមរម្យ។[49]

២៤. ការរិតត្បិត ត្រូវតែមានចែងដោយច្បាប់។ ច្បាប់អាចរាប់ទាំងច្បាប់ស្តីពីបុព្វសិទ្ធិសភា[50] និង ច្បាប់ស្តីពីការប្រមាថតុលាការ។[51] ដោយសារតែការរិតត្បិតណាមួយ លើសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិបង្កើតជាការកាត់បន្ថយធ្ងន់ធ្ងរមួយលើសិទ្ធិមនុស្ស វាមិនស្របនឹងកតិកាសញ្ញានេះទេ ចំពោះការរិតត្បិតណាមួយ ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ប្រពៃណី សាសនា ឬច្បាប់ទំនៀមទំលាប់ដទៃទៀត។[52]

២៥. សំរាប់គោលបំណងនៃកថាខ័ណ្ឌទី៣ បទដ្ឋានមួយដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជា"ច្បាប់"ត្រូវតែបានបង្កើតឡើងឲ្យមានភាពច្បាស់លាស់គ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីឲ្យបុគ្គលម្នាក់ៗ អាចបញ្ញត្តិពីការប្រព្រឹត្តរបស់ខ្លួនទៅតាមនោះ[53] ហើយត្រូវតែធ្វើឱ្យសាធារណៈជនអាច

[48] ដូចខាងលើ និងសូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី (CCPR/C/GEO/CO/3)

[49] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហ្គុយយ៉ាណា (CCPR/C/79/Add.121)

[50] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៦៣៣/៩៥ រវាង *Gauthier* និងប្រទេសកាណាដា។

[51] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣៧៣/២០០៥ រវាង *Dissanayake* និងប្រទេសស្រីលង្កា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២២ កក្កដា ២០០៨។

[52] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ៣២

[53] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥៧៨/១៩៩៤ រវាង *de Groot* និងប្រទេសហូឡង់ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៤ កក្កដា ១៩៩៥។

ប្រើប្រាស់បាន។ ច្បាប់អាចមិនផ្តល់ឆន្ទានុសិទ្ធិ ដោយសេរីដល់ការរិតត្បិតសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ លើជនជាប់ចោទ ក្នុងទោសប្រហារជីវិតឡើយ។[54] ច្បាប់ត្រូវតែផ្តល់ការណែនាំគ្រប់គ្រាន់ដល់ជនជាប់ចោទក្នុងទោសប្រហារជីវិត ដើម្បីឲ្យពួកគេដឹងច្បាស់ថា ការបញ្ចេញមតិបែបណាដែលត្រូវបានរិតត្បិតយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ហើយការបញ្ចេញមតិបែបណា ដែលត្រូវបានរិតត្បិតមិនត្រឹមត្រូវ។

២៦. ច្បាប់ដែលរិតត្បិតសិទ្ធិនានាដូចបានរៀបរាប់ក្នុងមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី២ រាប់ទាំងច្បាប់ដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី២៤ ខាងលើ មិនត្រឹមតែត្រូវស្របតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវដ៏តឹងរឹងនៃមាត្រា ១៩ កថាខណ្ឌទី៣ នៃកតិកាសញ្ញានេះប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែច្បាប់នេះក៏ត្រូវតែស្របជាមួយបទប្បញ្ញត្តិ គោលដៅ និងគោលបំណងនៃកតិកាសញ្ញានេះផងដែរ។[55] ច្បាប់ទាំងនេះមិនត្រូវរំលោភបំពានលើបញ្ញត្តិមិនរើសអើង នៃកតិកាសញ្ញានេះឡើយ។ ច្បាប់ទាំងនេះមិនត្រូវចែងពីទោសទណ្ឌ ដែលមិនស្របតាមកតិកាសញ្ញានេះឡើយ ជាអាទិ៍ ទណ្ឌកម្មលើរូបរាងកាយជាដើម។[56]

---

[54] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៧

[55] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៤៨៨/១៩៩២ រវាង *Toonen* និងប្រទេសអូស្រ្តាលី ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣០ មីនា ១៩៩៤។

[56] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២០ របស់គណៈកម្មាធិការ កំណត់ហេតុផ្លូវការរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ សម័យប្រជុំលើកទី៤៧ សំណៅបន្ថែមលេខ៤០ (A/47/40), ឧបសម្ព័ន្ធទី VI ផ្នែកក

២៧. រដ្ឋភាគី ត្រូវបង្ហាញពីមូលដ្ឋានច្បាប់សំរាប់ការរិតត្បិតណាមួយលើសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ។[57] ទាក់ទងនឹងរដ្ឋភាគីដោយឡែកមួយ ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការ ត្រូវតែពិចារណាថាតើការរិតត្បិតដោយឡែកនោះ មានកំណត់ដោយច្បាប់ឬទេ រដ្ឋភាគីនោះគួរផ្តល់សេចក្តីពន្យល់លំអិតអំពីច្បាប់ និងវិធានការដែលស្ថិតក្នុងវិសាលភាពនៃច្បាប់នោះ។[58]

២៨. ហេតុផលធម្មានុរូបទីមួយសំរាប់ការរិតត្បិតសិទ្ធិ ដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ គឺការគោរពសិទ្ធិ ឬកិត្តិសព្ទរបស់អ្នកដទៃ។ ពាក្យ "សិទ្ធិ" រាប់មានសិទ្ធិមនុស្សដូចបានទទួលស្គាល់ក្នុងកតិកាសញ្ញានេះ និងទទួលស្គាល់ទូទៅជាងនេះទៅទៀត នៅក្នុងច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ។ ឧទាហរណ៍ ការរិតត្បិតសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ អាចធ្វើជាធម្មានុរូបបាន ដើម្បីការពារសិទ្ធិបោះឆ្នោតក្រោមមាត្រា២៥ ក៏ដូចជាសិទ្ធិទាំងឡាយក្រោមមាត្រា១៧ (សូមមើលកថាខ័ណ្ឌ៣៧ខាងក្រោម)។[59] ការរិតត្បិតបែបនេះ ត្រូវតែធ្វើឡើងដោយប្រុងប្រយ័ត្ន៖ទន្ទឹមនឹងការរិតត្បិតនេះអាចត្រូវអនុញ្ញាតិដើម្បីការពារអ្នកបោះឆ្នោត កុំឲ្យបញ្ចេញមតិតាមទម្រង់ណាដែល

---

[57] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៥៥៣/២០០៧ រវាង *Korneenko et al* និងប្រទេសបេឡារូស ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣១ តុលា ២០០៦។

[58] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១៣២/១៩៨២ រវាង*Jaona* និងប្រទេសម៉ាដាហ្គាស្កា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១ មេសា ១៩៨៥។

[59] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៩២៧/២០០០ រវាង *Svetik* និងប្រទេសបេឡារូស ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៨ កក្កដា ២០០៤។

បង្កឲ្យមានការបំភិតបំភ័យ ឬការបង្ខិតបង្ខំ ការរិតត្បិតបែបនេះមិនត្រូវរារាំងដល់ការជជែកដេញដោលគ្នាខាងនយោបាយ ឧទាហរណ៍ដូចជាការអំពាវនាវឲ្យធ្វើពហិកាពីការបោះឆ្នោតដែលមិនចាំបាច់។[60] ពាក្យ "អ្នកដទៃ" សំដៅដល់បុគ្គលផ្សេងទៀត ជាឯកត្តបុគ្គលក្តី ជាសមាជិកសហគមន៍ក្តី។[61] ដូច្នេះ ជាតួយ៉ាង ពាក្យនេះសំដៅដល់សមាជិកសហគមន៍ម្នាក់ៗដែលកំណត់ន័យដោយជំនឿសាសនា[62] ឬជាតិពន្ធុរបស់ខ្លួន។[63]

២៩. ហេតុផលធម្មានុរូបទីពីរ គឺ ការការពារសន្តិសុខជាតិ ឬសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សីលធម៌ ឬសុខភាពសាធារណៈ។

៣០. រដ្ឋភាគីត្រូវយកចិត្តទុកដាក់បំផុត ដើម្បីធានាថា ច្បាប់ស្តីពីទោសក្បត់ជាតិ[64] និងបទប្បញ្ញត្តិស្រដៀងគ្នា ទាក់ទងនឹងសន្តិសុខជាតិ ទោះជាត្រូវអធិប្បាយថាជាការសម្ងាត់ផ្លូវការ ឬច្បាប់ស្តីពីការញុះញង់ឱ្យបះបោរ ឬច្បាប់ផ្សេងពីនេះ ត្រូវបានតាក់តែងឡើង និងអនុវត្តក្នុងលក្ខណៈមួយ ស្របតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវដ៏តឹងរឹងនៃកថា

---

[60] ដូចខាងលើ

[61] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៧៣៦/៩៧ រវាង *Ross* និងប្រទេសកាណាដា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ តុលា ២០០០។

[62] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥៥០/៩៣ រវាង *Faurisson* និងប្រទេសបារាំង សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអូទ្រីស (CCPR/C/AUT/CO/4)

[63] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសស្លូវ៉ាគី (CCPR/CO/78/SVK); សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ីស្រាអែល (CCPR/CO/78/ISR)

[64] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់កោះហុងកុង (CCPR/C/HKG/CO/2)

ខ័ណ្ឌទី៣។ ឧទាហរណ៍ វាមិនស្របគ្នានឹងកថាខ័ណ្ឌទី៣ នេះទេ ក្នុងការបង្កើតច្បាប់បែបនេះ ដើម្បីគាបសង្កត់ឬដកហូតការផ្តល់ព័ត៌មានជាសាធារណៈ អំពីផលប្រយោជន៍សាធារណៈស្របច្បាប់ ដែលមិនប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខជាតិ ឬដើម្បីផ្តន្ទាទោសអ្នកសារព័ត៌មាន អ្នកស្រាវជ្រាវ សកម្មជនបរិស្ថាន អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស ឬអ្នកដទៃផ្សេងទៀត ដោយសារតែបានផ្សព្វផ្សាយពត៌មានបែបនេះ។[65] ម្យ៉ាងវិញទៀត ជាទូទៅវាមិនសមស្របក្នុងការបញ្ចូលទៅក្នុងច្បាប់នេះទេ នូវប្រភេទព័ត៌មានទាំងឡាយ ដែលទាក់ទងនឹងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម ធនាគារ និងការរីកចំរើនផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រនោះ។[66] គណៈកម្មាធិការបានរកឃើញក្នុងករណីមួយថា ការរិតត្បិតទៅលើការចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍មួយ គាំទ្រដល់វិវាទការងារ រាប់ទាំងការកោះប្រជុំឱ្យមានកូដកម្មជាតិមួយ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាត ដោយផ្អែកលើហេតុផលសន្តិសុខជាតិ។[67]

៣១. ឈរលើមូលដ្ឋាននៃការរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ជាឧទាហរណ៍ អាចត្រូវអនុញ្ញាតក្នុងករណីមួយចំនួន ដើម្បីធ្វើនិយ័តកម្មពីការធ្វើសន្ទរកថា នៅកន្លែងសាធារណៈជាក់លាក់មួយ។[68] ការប្រមាថដល់ដំណើររឿងក្តីរបស់តុលាការទាក់ទងនឹងការសំដែង

---

[65] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហព័ន្ធរុស្សី (CCPR/CO/79/RUS)

[66] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ុយបេគីស្ថាន (CCPR/CO/71/UZB)

[67] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥១៨/១៩៩២ រវាង *Sohn* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ មីនា ១៩៩៥។

[68] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៥៧/២០០៣ រវាង *Coleman* និងប្រទេសអូស្ត្រាលី។

មតិតាមទម្រង់ណាមួយ អាចត្រូវបានសាកល្បងលើហេតុផលសណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។ ដើម្បីអនុវត្តតាមកថាខ័ណ្ឌទី៣ ដំណើរការបែបនេះ និងការដាក់ទោសទណ្ឌ ត្រូវតែបង្ហាញពីភាពចាំបាច់ក្នុងការអនុវត្តអំណាចតុលាការ ក្នុងការរក្សាដំណើររឿងក្ដីឲ្យបានរៀបរយ។[69] ដំណើរការបែបនេះ មិនគួរត្រូវបានប្រើប្រាស់ ទោះតាមវិធីណាក៏ដោយ ដើម្បីរឹតត្បិតការអនុវត្តជាធម្មានុរូបនៃសិទ្ធិការពារនោះឡើយ។

៣២. នៅក្នុងសេចក្ដីពន្យល់ទូទៅលេខ២២ គណៈកម្មាធិការបានសង្កេតថា "ទស្សនៈខាងសីលធម៌បានមកពីប្រពៃណីជាច្រើន មានជាអាទិ៍ សង្គម ទស្សនៈវិជ្ជា និងសាសនា ដូច្នេះការរិតត្បិតសំរាប់គោលបំណងនៃការការពារសីលធម៌ ត្រូវតែផ្អែកលើគោលការណ៍ផ្សេងៗ ដែលមិនមែនកើតចេញពីប្រពៃណីទាំងស្រុងតែមួយមុខនោះទេ"។ ការរិតត្បិតណាមួយដូចនេះត្រូវតែបានយល់តាមស្មារតីនៃសកលភាព អំពីសិទ្ធិមនុស្ស និងគោលការណ៍មិនរើសអើង។

៣៣. ការរិតត្បិតត្រូវតែមានភាព "ចាំបាច់" សំរាប់គោលបំណងជាធម្មានុរូប។ ដូច្នេះ ឧទាហរណ៍ បំរាមផ្សាយពាណិជ្ជកម្មតាមភាសាមួយ ដោយមានគោលដៅការពារភាសារបស់សហគមន៍ជាក់លាក់មួយ គឺរំលោភលើការសាកល្បងនៃភាពចាំបាច់ ប្រសិនជាការការពារនេះ អាចសំរេចបានតាមវិធីមួយផ្សេងទៀត ដែលមិនរិតត្បិត

[69] សូមមើលបណ្ដឹងលេខ១៣៧៣/២០០៥ រវាង *Dissanayake* និងប្រទេសស្រីលង្កា។

ដល់សេរីភាពនៃការសំដែងមតិ។[70] ម្យ៉ាងវិញទៀត គណៈកម្មាធិការបានពិចារណាថា រដ្ឋភាគីមួយបានគោរពតាមការសាកល្បងនៃភាពចាំបាច់ នៅពេលដែលរដ្ឋនោះបានផ្ទេរគ្រូបង្រៀនមួយរូបដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយសម្ភារៈសិក្សា ដែលបង្ហាញពីអរិភាពចំពោះសហគមន៍សាសនាមួយ ទៅកាន់មុខតំណែងមួយទៀតដែលមិនបង្រៀន ដើម្បីការពារសិទ្ធិ និងសេរីភាពរបស់កុមារដែលកាន់ជំនឿសាសនានោះ នៅសាលារៀនក្នុងស្រុកមួយ។[71]

៣៤. ការរិតត្បិត មិនត្រូវមានវិសាលភាពធំធេងពេកឡើយ។ នៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៧ គណៈកម្មាធិការបានសង្កេតថា "វិធានការរិតត្បិត ត្រូវតែស្របតាមគោលការណ៍នៃភាពសមាមាត្រ។ វិធានការទាំងនេះត្រូវតែសមស្រប ដើម្បីសម្រេចបាននូវមុខងារការពាររបស់ខ្លួន។ វិធានការទាំងនេះត្រូវតែជាឧបករណ៍ដែលមានការបំពានតិចតួចបំផុត ក្នុងចំណោមវិធានការរិតត្បិតទាំងឡាយ ដែលអាចសំរេចបាននូវមុខងារការពាររបស់ខ្លួន។ វិធានការរិតត្បិត ត្រូវតែសមាមាត្រនឹងផលប្រយោជន៍ដែលត្រូវការពារ។ គោលការណ៍នៃភាពសមាមាត្រត្រូវតែទទួលបានការគោរព មិនត្រឹមតែក្នុងច្បាប់ដែលកំណត់ពីការរិតត្បិតប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងត្រូវទទួលបាន

---

[70] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៣៥៩/១៩៨៩ និងបណ្តឹងលេខ៣៨៥/១៩៨៩ រវាង *Ballantyne, Davidson និង McIntyre និងប្រទេសកាណាដា។*

[71] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៧៣៦/៩៧ រវាង *Ross* និងប្រទេសកាណាដា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ តុលា ២០០០។

ការគោរពដោយអាជ្ញាធររដ្ឋបាល និងអាជ្ញាធរ តុលាការក្នុងការអនុវត្តច្បាប់នេះ។[72] គោលការណ៍នៃភាពសមាមាត្រ ក៏ត្រូវពិចារណាផងដែរអំពីទម្រង់ នៃការបញ្ចេញមតិពីបញ្ហាអ្វីមួយ ក៏ដូចជាមធ្យោបាយនៃការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានរបស់ខ្លួន។ ឧទាហរណ៍ កតិកាសញ្ញានេះ បានផ្តល់តម្លៃយ៉ាងខ្ពស់ជាពិសេស ដល់ការបញ្ចេញមតិដោយចំហក្នុង កាលៈទេសៈនៃការជជែកដេញដោលជាសាធារណៈនៅក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ ទាក់ទងនឹងឥស្សរជនក្នុងជួរនយោបាយ និងក្នុងមុខងារសាធារណៈ។[73]

៣៥. នៅពេលដែលរដ្ឋភាគីមួយសំអាងហេតុផលស្របច្បាប់សំរាប់ការរិតត្បិតសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ រដ្ឋនោះត្រូវតែបង្ហាញពីរបៀបមួយជាក់លាក់ និងមួយៗដាច់ដោយឡែក អំពីចរិតលក្ខណៈច្បាស់លាស់នៃការគំរាមកំហែង ព្រមទាំងភាពចាំបាច់ និងភាពសមាមាត្រនៃវិធានការជាក់លាក់ណាមួយ ដែលបានចាត់ឡើងជាពិសេស ដោយបង្កើតនូវទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ និងជាបន្ទាន់រវាងការបញ្ចេញមតិ និងការគំរាមកំហែង។[74]

---

[72] សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ២៧ កថាខ័ណ្ឌទី១៤។
សូមមើលផងដែរបណ្តឹងលេខ១១២៨/២០០២ រវាង *Marques* និងប្រទេសអង់ហ្គោឡា និងបណ្តឹងលេខ១១៥៧/២០០៣ រវាង *Coleman* និងប្រទេសអូស្ត្រាលី។

[73] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៨០/២០០៣ រវាង *Bodrozic* និងប្រទេសសែបប៊ី និងម៉ុងតេណេហ្គ្រូ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣១ តុលា ២០០៥។

[74] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៩២៦/២០០០ រវាង *Shin* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ

៣៦. គណៈកម្មាធិការ រក្សាសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ក្នុងការវាយតម្លៃថាតើក្នុងស្ថានភាពជាក់លាក់មួយ អាចមានកាលៈទេសៈដែលនាំឲ្យការរិតត្បិតសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិមានភាពចាំបាច់ឬទេ។[75] ដូច្នេះគណៈកម្មាធិការរំលឹកថា វិសាលភាពនៃសេរីភាពនេះ មិនត្រូវបានធ្វើការវាយតម្លៃ ដោយយោងទៅលើ "គំរិតនៃការពេញចិត្ត"[76] នោះទេ ហើយដើម្បីឲ្យគណៈកម្មាធិការបំពេញមុខងារនេះបាន រដ្ឋភាគីក្នុងករណីជាក់លាក់មួយ ត្រូវបង្ហាញឲ្យបានច្បាស់លាស់អំពីចរិតលក្ខណៈជាក់លាក់ នៃការគំរាមកំហែង ដល់ហេតុផលណាមួយដែលបានរៀបរាប់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ ដែលបាននាំឲ្យខ្លួន ត្រូវតែរិតត្បិតសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ។[77]

---

[75] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥១៨/១៩៩២ រវាង *Sohn* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ

[76] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥១១/១៩៩២ រវាង *Ilmari Länsman et al* និងប្រទេសហ្វាំងឡង់ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៤ តុលា ១៩៩៣

[77] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥១៨/១៩៩២ រវាង *Sohn* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ និងបណ្តឹងលេខ៩២៦/២០០០ រវាង *Shin* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ

វិសាលភាពមានកំរិតនៃការរឹតត្បិតលើសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ ក្នុងវិស័យជាក់លាក់មួយចំនួន

៣៧. ក្នុងចំណោមការរឹតត្បិត លើការថ្លែងសន្ទរកថានយោបាយ ដែលជាបុព្វហេតុធ្វើឱ្យគណៈកម្មាធិការ មានកង្វល់នោះ គឺបំរាម ស្វែងរកសំលេងគាំទ្រតាមផ្ទះ[78] ការរឹតត្បិតលើចំនួន និងប្រភេទនៃ អត្ថបទជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលអាចត្រូវបានចែកចាយនៅក្នុង អំឡុងពេលយុទ្ធនាការបោះឆ្នោត[79] ការរារាំងលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ ប្រភពផ្សេងៗ នៅក្នុងអំឡុងពេលបោះឆ្នោត រាប់ទាំងប្រព័ន្ធផ្សព្វ ផ្សាយព័ត៌មានជាតិ និងអន្តរជាតិ ពីបទអត្ថាធិប្បាយនយោបាយ[80] និងការកំរិតលទ្ធភាពរបស់អ្នកនយោបាយ និងគណបក្សប្រឆាំង ក្នុងការប្រើប្រាស់កាណាល់នៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។[81] រាល់ ការរឹតត្បិត គួរតែធ្វើស្របតាមកថាខ័ណ្ឌទី៣។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ ដោយ វាអាចមានភាពស្របច្បាប់សំរាប់រដ្ឋភាគី រឹតត្បិតការស្ទង់ មតិនយោបាយ ដែលធ្វើនៅមុនពេលនៃការបោះឆ្នោតដើម្បីរក្សា សុចរិតភាពនៃដំណើរការបោះឆ្នោត។[82]

---

[78] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសជប៉ុន(CCPR/C/JPN/CO/5)។

[79] ដូចខាងលើ

[80] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសទុយនេស៊ី (CCPR/C/TUN/CO/5)។

[81] សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសតូហ្គោ(CCPR/CO/76/TGO) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋាន សំរាប់ប្រទេសមុលដូវ៉ា(CCPR/CO/75/MDA)។

[82] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៩៦៨/២០០១ រវាង *Kim* និងសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ ទស្សនៈយល់ឃើញ អនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៤ មីនា ១៩៩៦។

៣៨. ដូចបានកត់សំគាល់ពីខាងដើមក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១៣ និងទី២០ ទាក់ទងនឹងខ្លឹមសារនៃសន្ធិរកថានយោបាយ គណៈកម្មាធិការបាន សង្កេតឃើញថាក្នុងឱកាសនៃការជជែកដេញដោយជាសាធារណៈ អំពីឥស្សរជនសាធារណៈក្នុងវិស័យនយោបាយ និងស្ថាប័នសាធារណៈ កតិកាសញ្ញានេះ បានឲ្យតម្លៃខ្ពស់ជាពិសេស ទៅលើការបញ្ចេញមតិដោយសេរី។[83] ដូច្នេះ ការពិតតែមួយគត់គឺថាទម្រង់នៃការបញ្ចេញមតិ ត្រូវបានគេចាត់ទុកជាការជេប្រមាថដល់ឥស្សរជនសាធារណៈមួយនោះ គឺមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ក្នុងការធ្វើយុត្តិកម្មសំរាប់ការដាក់ទោសទណ្ឌ សូម្បីតែឥស្សរជនសាធារណៈអាចទទួលបានប្រយោជន៍ផងដែរ ពីបទប្បញ្ញត្តិនៃកតិកាសញ្ញានេះក៏ដោយ។[84] លើសពីនេះទៅទៀត ឥស្សរជនសាធារណៈទាំងអស់ រួមទាំងឥស្សរជនទាំងឡាយដែលប្រើប្រាស់អំណាចនយោបាយខ្ពស់បំផុត ដូចជាប្រមុខរដ្ឋ និងប្រមុខរដ្ឋាភិបាលជាដើម ត្រូវតែជាកម្មវត្ថុជាធម្មានុរូបនៃការរិះគន់ និងការប្រឆាំងផ្នែកនយោបាយ។[85] អាស្រ័យហេតុនេះ គណៈកម្មាធិការ សំដែងការព្រួយបារម្ភអំពីច្បាប់នានាស្តីពីបញ្ហាបែបនេះ ដូចជាការមិនគោរពព្រះចេស្តា[86] *ការប្រមាថ*

---

[83] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១៨០/២០០៣ រវាង *Bodrozic* និងប្រទេសសែបប៊ី និងម៉ុងតេណេហ្គ្រូ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣១ តុលា ២០០៥។

[84] ដូចខាងលើ

[85] សូមមើលបណ្តឹងលេខ១១២៨/២០០២ រវាង *Marques* និងប្រទេសអង់ហ្គោឡា

[86] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៤២២-៤២៤/១៩៩០ រវាង *Aduayom et al.* និងប្រទេសតូហ្គូ ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី៣០ មិថុនា ១៩៩៤។

តុលាការ[87] ការមិនគោរពអាជ្ញាធរ[88] ការមិនគោរពទង់ជាតិ និងនិមិត្តសញ្ញាជាតិ ការបរិហារកេរ្តិ៍ប្រមុខរដ្ឋ[89] និងការការពារកិត្តិយសមន្ត្រីសាធារណៈ[90] ហើយច្បាប់ទាំងនេះ មិនត្រូវចែងពីការដាក់ទោសទណ្ឌធ្ងន់ធ្ងរថែមទៀត ដោយគ្រាន់តែផ្អែកលើអត្តសញ្ញាណរបស់បុគ្គល ដែលអាចត្រូវបានចោទសួរនោះឡើយ។ រដ្ឋភាគី មិនគួរហាមប្រាមការរិះគន់ស្ថាប័នផ្សេងៗ ដូចជាស្ថានប័នរដ្ឋបាល ឬស្ថាប័នយោធាជាដើម។[91]

៣៩. រដ្ឋភាគីគួរធានាថា ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងរដ្ឋបាលសំរាប់ការធ្វើនិយតកម្មពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានមហាជន ត្រូវស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខ័ណ្ឌ៣។[92] ប្រព័ន្ធនិយតកម្មគួរយកមកពិចារណាពីភាពខុសប្លែកគ្នារវាងវិស័យបោះពុម្ព និងចាក់ផ្សាយ និងប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត ទន្ទឹមនឹងការកត់សំគាល់ផងដែរ អំពីរបៀបដែលប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាននានាប្រមូលផ្តុំគ្នាមកតែមួយ ពោលគឺអាចរកបានព័ត៌មានទាំងអស់ តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត។ ការបដិសេធមិនអនុញ្ញាតឲ្យមានការបោះពុម្ពផ្សាយសារព័ត៌មាន និងប្រព័ន្ធបោះ

---

[87] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សាធារណៈរដ្ឋដូមីនិកកាំង (CCPR/CO/71/DOM)

[88] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហុងឌុយរ៉ាស់ (CCPR/C/HND/CO/1)

[89] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហ្សំប៊ី (CCPR/ZMB/CO/3) វក្យខ័ណ្ឌទី២៥

[90] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសកូស្តារីកា(CCPR/C/CRI/CO/3)វក្យខ័ណ្ឌទី១១

[91] ដូចខាងលើ និងសូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសទុយនេស៊ី (CCPR/C/TUN/CO/5) វក្យខ័ណ្ឌទី៩១

[92] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសវៀតណាម (CCPR/CO/75/VNM) កថាខ័ណ្ឌទី១៨ និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសឡេសូតូ(CCPR/CO/79/Add.106)កថាខ័ណ្ឌទី២៣

ពុម្ពផ្សាយព័ត៌មាន ក្រៅពីកាលៈទេសៈជាក់លាក់នៃការអនុវត្តតាមកថាខ័ណ្ឌទី៣ គឺមិនស្របនឹងមាត្រា១៩ នេះទេ។ កាលៈទេសៈដូចនេះ មិនអាចរាប់ជាការហាមប្រាមមួយលើការបោះពុម្ពផ្សាយជាក់លាក់ណាមួយឡើយ ប្រសិនបើមិនមានខ្លឹមសារជាក់លាក់ដែលមិនធ្ងន់ល្មម អាចត្រូវបានហាមប្រាមជាធម្មានុរូប ក្រោមកថាខ័ណ្ឌទី៣។ រដ្ឋភាគី ត្រូវជៀសវាងការដាក់លក្ខខណ្ឌ សំរាប់ការចេញអាជ្ញាប័ណ្ណ ដែលមានលក្ខណៈស្មុគ្រស្មាញ និងមានតម្លៃខ្ពស់ទៅលើប្រព័ន្ធព័ត៌មានចាក់ផ្សាយ រាប់ទាំងស្ថានីយ៍ព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្ម និងស្ថានីយ៍ព័ត៌មានសហគមន៍ផងដែរ។[93] លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសំរាប់អនុវត្តលក្ខខណ្ឌនេះ និងតម្លៃអាជ្ញាប័ណ្ណនេះគួរតែសមហេតុផល និងសត្យានុម័ត[94] ច្បាស់លាស់[95] តម្លាភាព[96] មិនរើសអើង និងប្រសិនបើមិនដូច្នេះទេ ត្រូវស្របតាមកតិកាសញ្ញានេះ។[97] របបចេញអាជ្ញាប័ណ្ណ សំរាប់ការផ្សាយតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដែលកម្លាំងផ្សាយមានកំរិត ដូចជា សេវាសោតទស្សន៍លើដី និងតាមផ្កាយរណប គួរត្រូវបានផ្តល់ការបែងចែកប្រកបដោយសមធម៌នូវលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ និងរលកធាតុអាកាស រវាងប្រព័ន្ធផ្សាយព័ត៌មានសាធារណៈ ពាណិជ្ជកម្ម និងសហគមន៍។ គណៈកម្មាធិការ

---

[93] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហ្គាំប៊ី (CCPR/CO/75/GMB)

[94] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសលីបង់(CCPR/CO/79/Add.78)វក្យខ័ណ្ឌទី២៥

[95] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសគុយវែត (CCPR/CO/69/KWT) និង សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ុយក្រែន (CCPR/CO/73/UKR)

[96] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសគៀកជីស្ថាន (CCPR/CO/69/KGZ)

[97] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ុយក្រែន (CCPR/CO/73/UKR)

ផ្តល់អនុសាសន៍ថា រដ្ឋភាគីដែលមិនទាន់បានធ្វើដូច្នេះ គួរបង្កើតឲ្យមានអាជ្ញាធរសាធារណៈ និងឯករាជ្យមួយ សំរាប់ទទួលបន្ទុកការចេញអាជ្ញាប័ណ្ណផ្សាយព័ត៌មាន ដែលមានសមត្ថកិច្ចពិនិត្យពាក្យសុំផ្សាយ និងផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ។[98]

៤០. គណៈកម្មាធិការបញ្ជាក់ជាថ្មីអំពីសេចក្តីសង្កេតរបស់ខ្លួននៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់ទូទៅលេខ១០ ថា "ដោយសារតែវឌ្ឍនភាពនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានមហាជនសម័យថ្មី ទើបមានការចាំបាច់ចាត់វិធានការមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបង្ការត្រួតត្រាបែបនេះលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ថាអាចជ្រៀតជ្រែកដល់សិទ្ធិបុគ្គលគ្រប់រូបចំពោះសេរីភាពនៃការសំដែងមតិ"។ រដ្ឋមិនគួរមានការត្រួតត្រាផ្តាច់មុខលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងគួរលើកកំពស់ពហុភាពនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។[99] អាស្រ័យហេតុនេះ រដ្ឋភាគីគួរចាត់វិធានការសមស្រប អនុលោមតាមកតិកាសញ្ញានេះ ដើម្បីបង្ការការត្រួតត្រាមិនត្រឹមត្រូវលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ឬការប្រមូលផ្តុំដោយក្រុមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ដែលគ្រប់គ្រងដោយឯកជនក្នុងស្ថានភាពផ្តាច់មុខ ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ភាពចម្រុះនៃប្រភព និងទស្សនៈយល់ឃើញ។

---

[98] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសលីបង់ (CCPR/CO/79/Add.78)

[99] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហ្គុយយ៉ាណា (CCPR/CO/79/Add.121) វគ្គខ័ណ្ឌទី១៩ សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហព័ន្ធរុស្ស៊ី (CCPR/CO/79/RUS) សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសវៀតណាម (CCPR/CO/75/VNM) សេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ីតាលី (CCPR/C/79/Add.37)

៤១. ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ធានាថា ប្រព័ន្ធផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់រដ្ឋាភិបាលដល់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងការដាក់សេចក្តីប្រកាសផ្សាយរបស់រដ្ឋាភិបាល[100] មិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ឲ្យមានឥទ្ធិពលរារាំងដល់សេរីភាពនៃការសំដែងមតិឡើយ។[101] លើសពីនេះទៅទៀត ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានឯកជន មិនត្រូវដាក់ឲ្យស្ថិតក្នុងស្ថានភាពមួយចាញ់ប្រៀប បើធៀបទៅនឹងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានរបស់រដ្ឋ នៅក្នុងបញ្ហានេះឡើយ ដោយសារតែលទ្ធភាពទទួលបានមធ្យោបាយនៃការផ្សព្វផ្សាយ/ការចែកចាយព័ត៌មាន និងលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មាន។[102]

៤២.ការដាក់ទោសទណ្ឌចំពោះប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន អ្នកបោះពុម្ពផ្សាយ ឬអ្នកសារព័ត៌មាន ដោយគ្រាន់តែរិះគន់រដ្ឋាភិបាល ឬប្រព័ន្ធសង្គមនយោបាយមួយ ដែលគាំទ្រដោយរដ្ឋាភិបាល[103] មិនដែលត្រូវចាត់ទុកថាជាការរិតត្បិតមួយចាំចាច់ លើសេរីភាពនៃការសំដែងមតិឡើយ។

៤៣.ការរិតត្បិតណាមួយលើប្រតិបត្តិការគេហទំព័រ បណ្តាញសង្គមប្លូជ ឬប្រតិបត្តិការដទៃផ្សេងទៀតដែលផ្អែកលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត

[100] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសឡេសូតូ(CCPR/CO/79/Add.106) កថាខ័ណ្ឌទី២២

[101] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ុយក្រែន (CCPR/CO/73/UKR)

[102] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសស្រីលង្កា (CCPR/CO/79/LKA) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសតូហ្គោ (CCPR/CO/76/TGO) កថាខ័ណ្ឌទី១៧

[103] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសប៉េរូ (CCPR/CO/70/PER)

អេឡិកត្រូនិក ឬប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានផ្សេងទៀត រាប់ទាំងប្រព័ន្ធគាំទ្រដល់ទំនាក់ទំនងទាំងនេះ ដូចជាអ្នកផ្តល់សេវាកម្មអ៊ីនធឺណែត ឬម៉ាស៊ីនស្វែងរក អាចអនុញ្ញាតបានតែក្នុងវិសាលភាពមួយដែលស្របតាមកថាខ័ណ្ឌទី៣។ ការរិតត្បិតដែលអាចអនុញ្ញាតបានជាទូទៅគួរតែលើខ្លឹមសារជាក់លាក់ បំរាមតាមប្រភេទពីប្រតិបត្តិការនៃប្រព័ន្ធ និងផ្នែកមួយចំនួន គឺមិនស្របតាមកថាខ័ណ្ឌទី៣ឡើយ។ វាមិនស្របនឹងកថាខ័ណ្ឌទី៣ ផងដែរ ចំពោះការហាមលើផ្នែក ឬប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានណាមួយ ពីការចុះផ្សាយអត្ថបទដោយសារគ្រាន់តែអត្ថបទនេះ អាចមានការរិះគន់រដ្ឋាភិបាល ឬប្រព័ន្ធសង្គមនយោបាយមួយដែលរដ្ឋាភិបាលគាំទ្រ។[104]

៤៤. វិជ្ជាជីវៈសារព័ត៌មានគឺជាមុខងារមួយដែលត្រូវបានចែករំលែកពីតួអង្គជាច្រើនយ៉ាងទូលាយ រាប់ទាំងអ្នករាយការណ៍និងអ្នកវិភាគវិជ្ជាជីវៈធ្វើការពេញម៉ោង ព្រមទាំងអ្នកមានប្លុជផ្ទាល់ខ្លួន និងអ្នកឯទៀតដែលធ្វើការក្នុងរូបភាពស្វ័យបោះពុម្ពផ្សាយអត្ថបទ នៅលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត ឬប្រព័ន្ធដទៃផ្សេងទៀត ហើយប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីឬផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណជាទូទៅរបស់រដ្ឋដល់អ្នកសារព័ត៌មាន មិនស្របនឹងកថាខ័ណ្ឌទី៣ នេះទេ។ គម្រោងទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការមានកំណត់អាចអនុញ្ញាតបាន តែក្នុងករណីចាំបាច់ប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីផ្តល់ឲ្យអ្នកសារព័ត៌មាននូវបុព្វសិទ្ធិចេញ-ចូលទីកន្លែង និង/ឬ ព្រឹត្តិការណ៍មួយ

---

[104] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សាធារណៈរដ្ឋអារ៉ាប់សេរី (CCPR/CO/84/SYR)

ចំនួន។ គម្រោងដូចនេះ គួរត្រូវបានអនុវត្តក្នុងលក្ខណៈមួយដោយគ្មានការរើសអើង និងស្របតាមមាត្រា១៩ និងបទបញ្ញត្តិដទៃទៀតនៃកតិកាសញ្ញានេះ ដោយផ្អែកលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជាក់លាក់ និងដោយពិចារណាថា វិជ្ជាជីវៈសារព័ត៌មាន គឺជាមុខងារមួយដែលត្រូវបានចែករំលែកពីតួអង្គជាច្រើនយ៉ាងទូលាយ។

៤៥. តាមធម្មតា វាមិនស្របនឹងកថាខ័ណ្ឌទី៣ ទេ ក្នុងការរិតត្បិតសេរីភាពរបស់អ្នកសារព័ត៌មាន និងអ្នកដទៃទៀតដែលព្យាយាមអនុវត្តសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួន (ដូចជា អ្នកដែលមានបំណងធ្វើដំណើរទៅចូលរួមក្នុងការប្រជុំផ្សេងៗ ទាក់ទងនឹងសិទ្ធិមនុស្ស)[105] ការធ្វើដំណើរចេញក្រៅរដ្ឋភាគី ការរិតត្បិតអ្នកសារព័ត៌មានបរទេសចំពោះការចូលក្នុងរដ្ឋភាគី ដល់អ្នកដែលមកពីប្រទេសជាក់លាក់មួយចំនួន[106] ឬរិតត្បិតសេរីភាពក្នុងការដើរហើររបស់អ្នកសារព័ត៌មាន និងអ្នកស៊ើបអង្កេតសិទ្ធិមនុស្សនៅក្នុងរដ្ឋភាគី (រាប់ទាំង ទីកន្លែងដែលរងផលប៉ះពាល់ពីជំលោះ កន្លែងមានគ្រោះធម្មជាតិនិងកន្លែងដែលគេអះអាងថាមានការរំលោភបំពានសិទ្ធិមនុស្ស)។ រដ្ឋភាគីគួរទទួលស្គាល់ និងគោរពធាតុផ្សំនៃសិទ្ធិមានសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ ដែលក្រសោបនូវលើបុព្វសិទ្ធិមានដែនកំណត់របស់អ្នកសារព័ត៌មាន ក្នុងការមិនបញ្ចេញឲ្យដឹងពីប្រភពព័ត៌មាន។[107]

---

[105] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ុយបេគីស្ថាន (CCPR/CO/83/UZB) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសម៉ូរុកកូ (CCPR/CO/82/MAR)

[106] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសាធារណៈរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យកូរ៉េ (CCPR/CO/72/PRK)

[107] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសគុយវ៉ែត (CCPR/CO/69/KWT)

៤៦. រដ្ឋភាគីគួរធានាថា វិធានការប្រឆាំងភេរវកម្មត្រូវស្របនឹងកថាខ័ណ្ឌ៣។ បទល្មើសបែបនេះ ដូចជា "ការលើកទឹកចិត្តភេរវកម្ម"[108] និង "សកម្មភាពជ្រុលនិយម"[109] ក៏ដូចជាបទល្មើសនៃអំពើភេរវកម្ម "តាមការកោតសរសើរ" "តាមការលើកឲ្យល្បីល្បាញ" ឬ "តាមការធ្វើយុត្តិកម្ម" គួរតែកំណត់ន័យឲ្យបានច្បាស់លាស់ ដើម្បីធានាថាបទល្មើសទាំងនោះ មិននាំឲ្យមានការជ្រៀតជ្រែករំខានដែលមិនចាំបាច់ ឬមិនសមាមាត្រជាមួយនឹងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិឡើយ។ ការរិតត្បិតហួសហេតុលើសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ក៏ត្រូវតែជៀសវាងផងដែរ។ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ដើរតួនាទីមួយដ៏សំខាន់ ក្នុងការផ្តល់ដំណឹងដល់សាធារណៈជនពីអំពើភេរវកម្ម និងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនដើម្បីប្រតិបត្តិការ មិនគួរត្រូវបានរិតត្បិតដោយមិនត្រឹមត្រូវនោះឡើយ។ ហេតុដូចនេះ អ្នកសារព័ត៌មានមិនគួរត្រូវបានដាក់ទោសទណ្ឌ ចំពោះការអនុវត្តសកម្មភាពស្របច្បាប់របស់ខ្លួននោះឡើយ។

៤៧. ច្បាប់បរិហាកេរ្តិ៍ ត្រូវតែបានតាក់តែងដោយយកចិត្តទុកដាក់ ដើម្បីធានាថា ច្បាប់ទាំងនេះ ស្របតាមកថាខ័ណ្ឌ៣ ហើយថា ក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង ច្បាប់ទាំងនេះមិនបំរើដល់ការរិតត្បិតលើសេរី

---

[108] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហរាជាណាចក្រនៃចក្រភពអង់គ្លេស និងអៀរឡង់ខាងជើង (CCPR/C/GBR/CO/6)

[109] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហព័ន្ធរុស្ស៊ី (CCPR/CO/79/RUS)

ភាពនៃការបញ្ចេញមតិឡើយ។[110] ច្បាប់ទាំងឡាយនេះ ជាពិសេស ច្បាប់ដាក់បទបរិហាកេរ្តិ៍ជាបទព្រហ្មទណ្ឌ គួរតែដាក់បញ្ចូលបញ្ញត្តិការពារដូចនេះ ថាជាការការពារតថភាព ហើយមិនគួរត្រូវបានអនុវត្តតាមទម្រង់នៃការបញ្ចេញមតិដែលតាមចរិតលក្ខណៈរបស់វាមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់។ យ៉ាងហោចណាស់ ចំពោះសេចក្តីអធិប្បាយអំពីឥស្សរជនសាធារណៈ គេគួរធ្វើការពិចារណាជៀសវាងការដាក់ទោសទណ្ឌ ឬបើមិនដូច្នេះទេ ដោយការចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍មិនពិតដែលខុសច្បាប់ ដែលត្រូវបានចុះផ្សាយដោយភាន់ច្រឡំ ប៉ុន្តែមិនមានគំនិតព្យាបាទ។[111] ទោះក្នុងករណីណាក៏ដោយ ផលប្រយោជន៍សាធារណៈនៅក្នុងកម្មវត្ថុនៃការរិះគន់គួរតែត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាជាការការពារមួយ។ រដ្ឋភាគី គួរយកចិត្តទុកដាក់ បញ្ចៀសវិធានការ និងទោសទណ្ឌជាទណ្ឌកម្មហួសហេតុ។ ប្រសិនជាពាក់ព័ន្ធ រដ្ឋភាគីគួរដាក់កំហិតសមហេតុផលលើលក្ខខណ្ឌតម្រូវសំរាប់ចុងចោទក្នុងការសងសោហ៊ុយចំណាយដល់ភាគីដែលឈ្នះក្តី។[112] រដ្ឋភាគី គួរពិចារណាអំពីការដកបទបរិហារកេរ្តិ៍ចេញពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ[113] ហើយទោះជាក្នុងករណីណាក៏ដោយ ការអនុវត្តច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌគួរតែអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើចំពោះករណី

---

[110] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហរាជាណាចក្រនៃចក្រភពអង់គ្លេស និងអៀងឡង់ខាងជើង (CCPR/C/GBR/CO/6)

[111] ដូចខាងលើ

[112] ដូចខាងលើ

[113] សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសអ៊ីតាលី (CCPR/C/ITA/CO/5) និងសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់អតីតសាធារណៈរដ្ឋយូហ្គោស្លាវី ម៉ាសេដូនី (CCPR/C/MKD/CO/2)

ធ្ងន់ធ្ងរបំផុតប៉ុណ្ណោះ ហើយការដាក់ពន្ធនាគារមិនដែលជាទណ្ឌកម្ម សមស្របនោះទេ។ គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យរដ្ឋភាគី ចោទប្រកាន់បុគ្គល ណាម្នាក់ពីបទបរិហារកេរ្តិ៍ជាបទព្រហ្មទណ្ឌរួចហើយក្រោយមកមិន ដំណើរការជំនុំជម្រះឲ្យបានឆាប់រហ័សនោះឡើយ -ការអនុវត្តបែប នេះ មានផលប៉ះពាល់មិនល្អដែលអាចរិតត្បិតមិនត្រឹមត្រូវលើការ អនុវត្តសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិរបស់សាមីជននិងអ្នកដទៃទៀត។[114]

៤៨. បំរាមចំពោះការបង្ហាញពីកង្វះការគោរពដល់សាសនា ឬប្រព័ន្ធ ជំនឿផ្សេងទៀត រាប់ទាំងច្បាប់ប្រមាថសាសនាផង គឺមិនស្របនឹង កតិកាសញ្ញានេះទេ លើកលែងតែក្នុងកាលៈទេសៈជាក់លាក់ដែល មានចែងក្នុងមាត្រា២០ កថាខ័ណ្ឌទី២នៃកតិកាសញ្ញានេះ។ បំរាម បែបនេះ ក៏ត្រូវតែស្របផងដែរនឹងលក្ខខណ្ឌតម្រូវយ៉ាងតឹងរឹង នៃ មាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌ៣ ព្រមទាំងមាត្រាមួយចំនួន ដូចជាមាត្រា២, ៥, ១៧, ១៨ និងមាត្រា២៦។ ដូច្នេះ ជាឧទាហរណ៍ មិនអនុញ្ញាត ចំពោះច្បាប់ទាំងឡាយណាដែលមានការរើសអើង ដោយការគាំទ្រ ឬប្រឆាំងសាសនាមួយ ឬសាសនាជាក់លាក់ ឬប្រព័ន្ធជំនឿ ឬអ្នក កាន់សាសនាមួយ ទៅអ្នកកាន់សាសនាមួយទៀត ឬអ្នកមានជំនឿ លើសាសនាមួយទៅអ្នកគ្មានជំនឿលើសាសនា។ វាក៏មិនអនុញ្ញាត ឲ្យមានបំរាមបែបនេះ ត្រូវយកមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីបង្ការ ឬដាក់ទោស ទណ្ឌដល់មតិរិះគន់អ្នកដឹកនាំសាសនា ឬបទអត្ថាធិប្បាយពីលិទ្ធិ

[114] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៩០៩/២០០០ រវាង *Kankanamge* និងប្រទេសស្រីលង្កា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៧ កក្កដា ២០០៤។

សាសនា និងគោលការណ៍នៃជំនឿ។[115]

៤៩. ច្បាប់ដែលដាក់ទោសទណ្ឌលើការបញ្ចេញមតិអំពីព្រឹត្តិហេតុជាប្រវត្តិសាស្ត្រ គឺមិនស្របនឹងកាតព្វកិច្ចដែលកតិកាសញ្ញានេះកំណត់ទៅលើរដ្ឋភាគី ទាក់ទងនឹងការគោរពសេរីភាពនៃគំនិត និងការបញ្ចេញមតិនោះទេ។[116] កតិកាសញ្ញានេះ មិនអនុញ្ញាតឲ្យមានបំរាមជាទូទៅ លើការបញ្ចេញមតិដែលភាន់ច្រឡំ ឬការបកស្រាយណាដែលមិនត្រឹមត្រូវ អំពីព្រឹត្តិការណ៍ពីអតីតកាលនោះទេ។ ការរិតត្បិតសិទ្ធិសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ មិនគួរត្រូវធ្វើ ហើយការរិតត្បិតទាំងនេះ មិនគួរធ្វើឲ្យហួសពីអ្វីដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ ឬអ្វីដែលបានតម្រូវក្រោមមាត្រា២០ ឡើយ ទាក់ទងនឹងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ។

ទំនាក់ទំនងរវាងមាត្រា១៩ និងមាត្រា២០

៥០. មាត្រា១៩ និងមាត្រា២០ មានលក្ខណៈស្របគ្នា និងបំពេញឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមក។ អំពើដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២០ សុទ្ធតែស្ថិតនៅក្រោមការរិតត្បិត ស្របតាមមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី៣។

---

115 សូមមើលសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់សហរាជាណាចក្រនៃចក្រភពអង់គ្លេស និងអៀរឡង់ខាងជើង-ដែនដីរាជាណាចក្រ(CCPR/C/79/Add.119)។សូមមើលផងដែរសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសគុយវ៉ែត(CCPR/CO/69/KWT) ។

116 ដែលត្រូវបានហៅថា "ឯកសារច្បាប់ជំនួយស្មារតី" សូមមើលបណ្តឹងលេខ៥៥០/៩៣ រវាង *Faurission* និងប្រទេសបារាំង។ សូមមើលផងដែរសេចក្តីសង្កេតសន្និដ្ឋានសំរាប់ប្រទេសហុងគ្រី (CCPR/HUN/CO/5) វគ្គខ័ណ្ឌទី១៩

ដូច្នេះ ការរិតត្បិតណាមួយដែលត្រូវបានធ្វើយុត្តិកម្ម ផ្អែកលើមាត្រា២០ ក៏ត្រូវតែស្របផងដែរនឹងមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី៣។[117]

៥១. អ្វីដែលញែកអំពើដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២០ ចេញពីអំពើផ្សេងទៀត ដែលអាចជាកម្មវត្ថុនៃការរិតត្បិតក្រោមមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌទី៣ នោះ គឺថា ចំពោះអំពើ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២០ កតិកាសញ្ញានេះ បង្ហាញពីចំលើយជាក់លាក់ដែលបានតម្រូវពីរដ្ឋមានជាអាទិ៍ បំរាមដោយច្បាប់របស់ខ្លួន។ មានតែស្ថិតក្នុងវិសាលភាពនេះប៉ុណ្ណោះ ដែលមាត្រា២០ អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជា*ច្បាប់ពិសេស* ទាក់ទងនឹងមាត្រា១៩។

៥២. មានតែចំពោះទម្រង់ជាក់លាក់នៃការសំដែងមតិដូចបានគូសបញ្ជាក់ក្នុងមាត្រា២០ ថា រដ្ឋភាគីមានកាតព្វកិច្ចដាក់បំរាមតាមផ្លូវច្បាប់។គ្រប់ករណីដែលរដ្ឋធ្វើការរិតត្បិតសេរីភាពនៃការសំដែងមតិ រដ្ឋចាំបាច់ត្រូវបង្ហាញហេតុផលត្រឹមត្រូវ សំរាប់ការហាមប្រាមនោះ និងបទបញ្ញត្តិនានារបស់ខ្លួន ស្របយ៉ាងតឹងរឹងតាមមាត្រា១៩។

[117] សូមមើលបណ្តឹងលេខ៧៣៦/៩៧ រវាង *Ross* និងប្រទេសកាណាដា ទស្សនៈយល់ឃើញអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ តុលា ២០០០។

UNITED NATIONS

GENERAL COMMENT ON FREEDOM OF OPINION AND EXPRESSION

Adopted by the Human Rights Committee

at its 102nd session, July 2011

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights

Cambodia

UNITED NATIONS
GENERAL COMMENT ON FREEDOM OF OPINION AND EXPRESSION

Adopted by the Human Rights Committee

at its 102nd session, July 2011

General comment No. 34
International Covenant on Civil and Political Rights
Article 19: Freedom of opinion and expression

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER
Cambodia

November 2012

Contents Page

Introduction... 5
General remarks... 9
Freedom of opinion 11
Freedom of expression.. 11
Freedom of expression and the media.................................. 12
Right of access to information... 14
Freedom of expression and political rights 15
The application of article 19 (3).. 15
Limitative scope of restrictions on freedom
of expression in certain specific areas 21
The relationship between articles 19 and 20 26

Introduction

Freedom of opinion and expression is a fundamental human right, proclaimed in the Universal Declaration of Human Rights and protected under the International Covenant on Civil and Political Rights.

Respect for the right to freedom of opinion and expression is critical not only for the full development of the person but also for any society, and constitutes the foundation stone for every free and democratic society. The two freedoms are closely linked, freedom of expression being the means through which exchange and development of opinions can be a reality.

The enjoyment of freedom of opinion and expression is even more important as it is an indispensable preliminary condition for the realization of a wide range of other human rights. If a State does not respect freedom of opinion and expression, this could affect the fulfillment of other fundamental rights which individuals are entitled to, such as freedom of assembly and association. Respect for the right to participation in public affairs and the right to vote are also interrelated with the enjoyment of freedom of opinion and expression.

In 1992 the Royal Government of Cambodia ratified the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), which means that Cambodia is legally bound by its provisions. Article 31 of the Constitution of the Kingdom of Cambodia further commits the State to recognizing and respecting the human rights set out in the international human rights treaties. Cambodia should therefore make use of the interpretation and clarification of the provisions under article 19 of the ICCPR, as contained in the General Comment No. 34. Domestic law also guarantees for all Cambodians freedom of expression as per article 41 of the Cambodian Constitution, which states that “Khmer citizens shall have freedom of expression, press, publication and assembly”.

What does the right to freedom of opinion and expression mean under article 19 of the International Covenant on Civil and Political Rights?

As provided for in article 19 of the ICCPR, the right to freedom of opinion and expression comprises three different elements:

(a) the right to hold opinions without interference;

(b) the right to seek and receive information and the right of access to information; and
(c) the right to impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art, or through any other media of one's choice.

General Comment No. 34 provides further information on each of these elements of the definition.

What are the obligations upon Governments in relation to respect for the right to freedom of opinion and expression?

As specified under article 19, the right to freedom of opinion and expression, like all rights, imposes legal obligations upon Governments, namely: (a) to respect that right, or to refrain from interfering with the enjoyment of that right; (b) to protect that right or to exercise due diligence in order to prevent, punish, investigate and provide redress for harm caused by private persons or entities; and (c) to give effect to that right or to take positive or proactive measures to permit the realization of that right.

What is a General Comment?

A General Comment is the way in which the Human Rights Committee (which is the body of independent experts that monitors the implementation of the ICCPR by the State parties) publishes its interpretation of the content of the ICCPR provisions on thematic issues, so that there can be no doubts about the scope and meaning of articles.

Content of General Comment No. 34

General Comment No. 34 was adopted by the Human Rights Committee in July 2011. It replaces the former General Comment No. 10. It provides clarification on the following issues:

a) General considerations on freedom of opinion and expression
b) Elements of definition of freedom of opinion and expression
c) Freedom of expression and the media
d) Right of access to information
e) Freedom of expression and political rights
f) The application of article 19 (3). i.e. on permissible restrictions to freedom of opinion and expression (when, *inter alia*, national security and maintenance of public order justifications are raised)

g) Limitative scope of restrictions on freedom of expression in certain specific areas (like election periods, criticism of public figures, mass media, cyber media, journalism, defamation laws)
h) The relationship of articles 19 and 20 (on propaganda for war and on incitement to national, racial or religious hatred).

As permissible restrictions on freedom of opinion and expression are one of the most difficult elements of article 19, the Human Rights Committee dedicated an important part of its comment to this issue. It seeks to clarify the boundaries of the two legitimate grounds upon which freedom of opinion and expression may be restricted; emphasizing that such restriction must conform to the strict tests of necessity and proportionality, and that the State must specifically demonstrate that the threat posed by the expression necessitates the restriction imposed on it. The General Comment also takes the position that States must be proactive in establishing measures which protect against attacks aiming to silence those who are exercising their right to freedom of expression.

Overall, General Comment No. 34 is a reaffirmation of the central importance of freedom of opinion and expression for all human rights. As such, it sets out narrow parameters within which this right can be restricted by States. Freedom of expression serves the State's interests by allowing criticisms to be freely voiced and addressed, rather than spread surreptitiously in a way which undermines the State's authority. A State which fails to safeguard freedom of opinion and expression also risks destroying the creative and critical spirit of its people. Freedom of expression is equally important to the people's interests. It allows for political participation and activism in civil society and State functions; it gives credibility to elections and the free exercise of the right to vote; and it provides a foundation upon which the people may stand up in the defense of all other rights to which they are legally entitled.

The Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights in Cambodia (OHCHR Cambodia) is publishing this key document, in the hope that it will be of assistance to the Royal Government and other stakeholders, in their efforts to implement policies relating to freedom of opinion and expression, to the benefit of all people in Cambodia.

OHCHR Cambodia
November 2012

International Covenant on Civil and Political Rights

Article 19: Freedom of opinion and expression

General comment No. 34

General remarks

1. This general comment replaces general comment No. 10 (nineteenth session).

2. Freedom of opinion and freedom of expression are indispensable conditions for the full development of the person. They are essential for any society.[1] They constitute the foundation stone for every free and democratic society. The two freedoms are closely related, with freedom of expression providing the vehicle for the exchange and development of opinions.

3. Freedom of expression is a necessary condition for the realization of the principles of transparency and accountability that are, in turn, essential for the promotion and protection of human rights.

4. Among the other articles that contain guarantees for freedom of opinion and/or expression, are articles 18, 17, 25 and 27. The freedoms of opinion and expression form a basis for the full enjoyment of a wide range of other human rights. For instance, freedom of expression is integral to the enjoyment of the rights to freedom of assembly and association, and the exercise of the right to vote.

5. Taking account of the specific terms of article 19, paragraph 1, as well as the relationship of opinion and thought (article 18), a reservation to paragraph 1 would be incompatible with the object and purpose of the Covenant.[2] Furthermore, although freedom of opinion is not listed among those rights that may not be derogated from pursuant to the provisions of

[1] See communication No. 1173/2003, *Benhadj v. Algeria*, Views adopted on 0 July 2007; No. 628/1995, *Park v. Republic of Korea*, Views adopted on 5 July 1996.

[2] See the Committee's general comment No. 24 (1994) on issues relating to reservations made upon ratification or accession to the Covenant or the Optional Protocols thereto, or in relation to the declarations under article 41 of the Covenant, *Official Records of the General Assembly, Fiftieth Session, Supplement No. 40*, vol. I (A/50/40 (Vol. I)), annex V.

article 4 of the Covenant, it is recalled that, “in those provisions of the Covenant that are not listed in article 4, paragraph 2, there are elements that in the Committee’s opinion cannot be made subject to lawful derogation under article 4”.[3] Freedom of opinion is one such element, since it can never become necessary to derogate from it during a state of emergency.[4]

6. Taking account of the relationship of freedom of expression to the other rights in the Covenant, while reservations to particular elements of article 19, paragraph 2, may be acceptable, a general reservation to the rights set out in paragraph 2 would be incompatible with the object and purpose of the Covenant.[5]

7. The obligation to respect freedoms of opinion and expression is binding on every State party as a whole. All branches of the State (executive, legislative and judicial) and other public or governmental authorities, at whatever level – national, regional or local – are in a position to engage the responsibility of the State party.[6] Such responsibility may also be incurred by a State party under some circumstances in respect of acts of semi-State entities.[7] The obligation also requires States parties to ensure that persons are protected from any acts by private persons or entities that would impair the enjoyment of the freedoms of opinion and expression to the extent that these Covenant rights are amenable to application between private persons or entities.[8]

8. States parties are required to ensure that the rights contained in article 19 of the Covenant are given effect to in the domestic law of the State, in a manner consistent with the guidance provided by the Committee in its

---

[3] See the Committee’s general comment No. 29 (2001) on derogation during a state of emergency, para. 13, *Official Records of the General Assembly, Fifty-sixth Session, Supplement No. 40*, vol. I (A/56/40 (Vol. I)), annex VI.

[4] General comment No. 29, para. 11.

[5] General comment No. 24.

[6] See the Committee’s general comment No. 31 (2004) on the nature of the general legal obligation imposed on States parties to the Covenant, para. 4, *Official Records of the General Assembly, Fifty-ninth Session, Supplement No. 40*, vol. I (A/59/40 (Vol. I)), annex III

[7] See communication No. 61/1979, *Hertzberg et al. v. Finland*, Views adopted on 2 April 1982.

[8] General comment No. 31, para. 8; See communication No. 633/1995, *Gauthier v. Canada*, Views adopted on 7 April 1999.

general comment No. 31 on the nature of the general legal obligation imposed on States parties to the Covenant. It is recalled that States parties should provide the Committee, in accordance with reports submitted pursuant to article 40, with the relevant domestic legal rules, administrative practices and judicial decisions, as well as relevant policy level and other sectorial practices relating to the rights protected by article 19, taking into account the issues discussed in the present general comment. They should also include information on remedies available if those rights are violated.

Freedom of opinion

9. Paragraph 1 of article 19 requires protection of the right to hold opinions without interference. This is a right to which the Covenant permits no exception or restriction. Freedom of opinion extends to the right to change an opinion whenever and for whatever reason a person so freely chooses. No person may be subject to the impairment of any rights under the Covenant on the basis of his or her actual, perceived or supposed opinions. All forms of opinion are protected, including opinions of a political, scientific, historic, moral or religious nature. It is incompatible with paragraph 1 to criminalize the holding of an opinion.[9] The harassment, intimidation or stigmatization of a person, including arrest, detention, trial or imprisonment for reasons of the opinions they may hold, constitutes a violation of article 19, paragraph 1.[10]

10. Any form of effort to coerce the holding or not holding of any opinion is prohibited.[11] Freedom to express one's opinion necessarily includes freedom not to express one's opinion.

Freedom of expression

11. Paragraph 2 requires States parties to guarantee the right to freedom of expression, including the right to seek, receive and impart information and ideas of all kinds regardless of frontiers. This right includes the expression and receipt of communications of every form of idea and

[9] See communication No. 550/93, *Faurisson v. France*, Views adopted on 8 November 1996.

[10] See communication No. 157/1983, *Mpaka-Nsusu v. Zaire*, Views adopted on 26 March 1986; No. 414/1990, *Mika Miha v. Equatorial Guinea*, Views adopted on 8 July 1994.

[11] See communication No. 878/1999, *Kang v. Republic of Korea*, Views adopted on 15 July 2003.

opinion capable of transmission to others, subject to the provisions in article 19, paragraph 3, and article 20.[12] It includes political discourse,[13] commentary on one's own[14] and on public affairs,[15] canvassing,[16] discussion of human rights,[17] journalism,[18] cultural and artistic expression,[19] teaching,[20] and religious discourse.[21] It may also include commercial advertising. The scope of paragraph 2 embraces even expression that may be regarded as deeply offensive,[22] although such expression may be restricted in accordance with the provisions of article 19, paragraph 3 and article 20.

12. Paragraph 2 protects all forms of expression and the means of their dissemination. Such forms include spoken, written and sign language and such non-verbal expression as images and objects of art.[23] Means of expression include books, newspapers,[24] pamphlets,[25] posters, banners,[26] dress and legal submissions.[27] They include all forms of audio-visual as well as electronic and internet-based modes of expression.

Freedom of expression and the media

13. A free, uncensored and unhindered press or other media is essential in any society to ensure freedom of opinion and expression and the enjoyment of other Covenant rights. It constitutes one of the cornerstones

---

[12] See communications Nos. 359/1989 and 385/1989, *Ballantyne, Davidson and McIntyre v. Canada*, Views adopted on 18 October 1990.

[13] See communication No. 414/1990, *Mika Miha v. Equatorial Guinea*.

[14] See communication No. 1189/2003, *Fernando v. Sri Lanka*, Views adopted on 31 March 2005.

[15] See communication No. 1157/2003, *Coleman v. Australia*, Views adopted on 17 July 2006.

[16] Concluding observations on Japan (CCPR/C/JPN/CO/5).

[17] See communication No. 1022/2001, *Velichkin v. Belarus*, Views adopted on 20 October 2005.

[18] See communication No. 1334/2004, *Mavlonov and Sa'di v. Uzbekistan*, Views adopted on 19 March 2009.

[19] See communication No. 926/2000, *Shin v. Republic of Korea*, Views adopted on 16 March 2004.

[20] See communication No. 736/97, *Ross v. Canada*, Views adopted on 18 October 2000.

[21] Ibíd.

[22] Ibid.

[23] See communication No. 926/2000, *Shin v. Republic of Korea*.

[24] See communication No. 1341/2005, *Zundel v. Canada*, Views adopted on 20 March 2007.

[25] See communication No. 1009/2001, *Shchetoko et al. v. Belarus*, Views adopted on 11 July 2006.

[26] See communication No. 412/1990, *Kivenmaa v. Finland*, Views adopted on 31 March 1994.

[27] See communication No. 1189/2003, *Fernando v. Sri Lanka*.

of a democratic society.[28] The Covenant embraces a right whereby the media may receive information on the basis of which it can carry out its function.[29] The free communication of information and ideas about public and political issues between citizens, candidates and elected representatives is essential. This implies a free press and other media able to comment on public issues without censorship or restraint and to inform public opinion.[30] The public also has a corresponding right to receive media output.[31]

14. As a means to protect the rights of media users, including members of ethnic and linguistic minorities, to receive a wide range of information and ideas, States parties should take particular care to encourage an independent and diverse media.

15. States parties should take account of the extent to which developments in information and communication technologies, such as internet and mobile based electronic information dissemination systems, have substantially changed communication practices around the world. There is now a global network for exchanging ideas and opinions that does not necessarily rely on the traditional mass media intermediaries. States parties should take all necessary steps to foster the independence of these new media and to ensure access of individuals thereto.

16. States parties should ensure that public broadcasting services operate in an independent manner.[32] In this regard, States parties should guarantee their independence and editorial freedom. They should provide funding in a manner that does not undermine their independence.

17. Issues concerning the media are discussed further in the section of this general comment that addresses restrictions on freedom of expression.

---

[28] See communication No. 1128/2002, *Marques v. Angola*, Views adopted on 29 March 2005.

[29] See communication No. 633/95, *Gauthier v. Canada*.

[30] See the Committee's general comment No. 25 (1996) on article 25 (Participation in public affairs and the right to vote), para. 25, *Official Records of the General Assembly, Fifty-first Session, Supplement No. 40*, vol. I (A/51/40 (Vol. I)), annex V.

[31] See communication No. 1334/2004, *Mavlonov and Sa'di v. Uzbekistan*.

[32] Concluding observations on Republic of Moldova (CCPR/CO/75/MDA).

Right of access to information

18. Article 19, paragraph 2 embraces a right of access to information held by public bodies. Such information includes records held by a public body, regardless of the form in which the information is stored, its source and the date of production. Public bodies are as indicated in paragraph 7 of this general comment. The designation of such bodies may also include other entities when such entities are carrying out public functions. As has already been noted, taken together with article 25 of the Covenant, the right of access to information includes a right whereby the media has access to information on public affairs[33] and the right of the general public to receive media output.[34] Elements of the right of access to information are also addressed elsewhere in the Covenant. As the Committee observed in its general comment No. 16, regarding article 17 of the Covenant, every individual should have the right to ascertain in an intelligible form, whether, and if so, what personal data is stored in automatic data files, and for what purposes. Every individual should also be able to ascertain which public authorities or private individuals or bodies control or may control his or her files. If such files contain incorrect personal data or have been collected or processed contrary to the provisions of the law, every individual should have the right to have his or her records rectified. Pursuant to article 10 of the Covenant, a prisoner does not lose the entitlement to access to his medical records.[35] The Committee, in general comment No. 32 on article 14, set out the various entitlements to information that are held by those accused of a criminal offence.[36] Pursuant to the provisions of article 2, persons should be in receipt of information regarding their Covenant rights in general.[37] Under article 27, a State party's decision-making that may substantively compromise the way of life and culture of a minority group should be undertaken in a process of information-sharing and consultation with affected communities.[38]

---

[33] See communication No. 633/95, *Gauthier v. Canada*.

[34] See communication No. 1334/2004, *Mavlonov and Sa'di v. Uzbekistan*.

[35] See communication No. 726/1996, *Zheludkov v. Ukraine*, Views adopted on 29 October 2002.

[36] See the Committee's general comment No. 32 (2007) on the right to equality before courts and tribunals and to a fair trial, para. 33, *Official Records of the General Assembly, Sixty-second Session, Supplement No. 40, vol. I (A/62/40 (Vol. I)), annex VI*

[37] General comment No. 31.

[38] See communication No. 1457/2006, *Poma v. Peru*, Views adopted on 27 March 2009.

19. To give effect to the right of access to information, States parties should proactively put in the public domain Government information of public interest. States parties should make every effort to ensure easy, prompt, effective and practical access to such information. States parties should also enact the necessary procedures, whereby one may gain access to information, such as by means of freedom of information legislation.[39] The procedures should provide for the timely processing of requests for information according to clear rules that are compatible with the Covenant. Fees for requests for information should not be such as to constitute an unreasonable impediment to access to information. Authorities should provide reasons for any refusal to provide access to information. Arrangements should be put in place for appeals from refusals to provide access to information as well as in cases of failure to respond to requests.

Freedom of expression and political rights

20. The Committee, in general comment No. 25 on participation in public affairs and the right to vote, elaborated on the importance of freedom of expression for the conduct of public affairs and the effective exercise of the right to vote. The free communication of information and ideas about public and political issues between citizens, candidates and elected representatives is essential. This implies a free press and other media able to comment on public issues and to inform public opinion without censorship or restraint.[40] The attention of States parties is drawn to the guidance that general comment No. 25 provides with regard to the promotion and the protection of freedom of expression in that context.

The application of article 19 (3)

21. Paragraph 3 expressly states that the exercise of the right to freedom of expression carries with it special duties and responsibilities. For this reason two limitative areas of restrictions on the right are permitted, which may relate either to respect of the rights or reputations of others or to the protection of national security or of public order (*ordre public*) or of public health or morals. However, when a State party imposes restrictions

---

[39] Concluding observations on Azerbaijan (CCPR/C/79/Add.38 (1994)).
[40] See General comment No. 25 on article 25 of the Covenant, para. 25.

on the exercise of freedom of expression, these may not put in jeopardy the right itself. The Committee recalls that the relation between right and restriction and between norm and exception must not be reversed.[41] The Committee also recalls the provisions of article 5, paragraph 1, of the Covenant according to which "nothing in the present Covenant may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or perform any act aimed at the destruction of any of the rights and freedoms recognized herein or at their limitation to a greater extent than is provided for in the present Covenant".

22. Paragraph 3 lays down specific conditions and it is only subject to these conditions that restrictions may be imposed: the restrictions must be "provided by law"; they may only be imposed for one of the grounds set out in subparagraphs (a) and (b) of paragraph 3; and they must conform to the strict tests of necessity and proportionality.[42] Restrictions are not allowed on grounds not specified in paragraph 3, even if such grounds would justify restrictions to other rights protected in the Covenant. Restrictions must be applied only for those purposes for which they were prescribed and must be directly related to the specific need on which they are predicated.[43]

23. States parties should put in place effective measures to protect against attacks aimed at silencing those exercising their right to freedom of expression. Paragraph 3 may never be invoked as a justification for the muzzling of any advocacy of multi-party democracy, democratic tenets and human rights.[44] Nor, under any circumstance, can an attack on a person, because of the exercise of his or her freedom of opinion or expression, including such forms of attack as arbitrary arrest, torture, threats to life and killing, be compatible with article 19.[45] Journalists are frequently subjected to such threats, intimidation and attacks because of their activities.[46] So too are persons who engage in the gathering and

---

[41] See the Committee's general comment No. 27 on article 12, *Official Records of the General Assembly, Fifty-fifth Session, Supplement No. 40*, vol. I (A/55/40 (Vol. I)), annex VI, sect. A

[42] See communication No. 1022/2001, *Velichkin v. Belarus*, Views adopted on 20 October 2005.

[43] See the Committee's general comment No. 22, *Official Records of the General Assembly, Forty-eighth Session, Supplement No. 40* (A/48/40), annex VI

[44] See communication No. 458/91, *Mukong v. Cameroon*, Views adopted on 21 July 1994.

[45] See communication No. 1353/2005, *Njaru v. Cameroon*, Views adopted on 19 March 2007.

[46] See, for instance, concluding observations on Algeria (CCPR/C/DZA/CO/3); concluding observations on Costa Rica (CCPR/C/CRI/CO/5); concluding observations on Sudan (CCPR/C/SDN/CO/3).

analysis of information on the human rights situation and who publish human rights-related reports, including judges and lawyers.[47] All such attacks should be vigorously investigated in a timely fashion, and the perpetrators prosecuted,[48] and the victims, or, in the case of killings, their representatives, be in receipt of appropriate forms of redress.[49]

24. Restrictions must be provided by law. Law may include laws of parliamentary privilege[50] and laws of contempt of court.[51] Since any restriction on freedom of expression constitutes a serious curtailment of human rights, it is not compatible with the Covenant for a restriction to be enshrined in traditional, religious or other such customary law.[52]

25. For the purposes of paragraph 3, a norm, to be characterized as a "law", must be formulated with sufficient precision to enable an individual to regulate his or her conduct accordingly[53] and it must be made accessible to the public. A law may not confer unfettered discretion for the restriction of freedom of expression on those charged with its execution.[54] Laws must provide sufficient guidance to those charged with their execution to enable them to ascertain what sorts of expression are properly restricted and what sorts are not.

26. Laws restricting the rights enumerated in article 19, paragraph 2, including the laws referred to in paragraph 24, must not only comply with the strict requirements of article 19, paragraph 3 of the Covenant but must also themselves be compatible with the provisions, aims and objectives of the Covenant.[55] Laws must not violate the non-discrimination provisions

---

[47] See communication No. 1353/2005, *Njaru v. Cameroon* ; concluding observations on Nicaragua (CCPR/C/NIC/CO/3); concluding observations on Tunisia (CCPR/C/TUN/CO/5); concluding observations on the Syrian Arab Republic (CCPR/CO/84/SYR); concluding observations on Colombia (CCPR/CO/80/COL).

[48] Ibid. and concluding observations on Georgia (CCPR/C/GEO/CO/3).

[49] Concluding observations on Guyana (CCPR/C/79/Add.121).

[50] See communication No. 633/95, *Gauthier v. Canada*.

[51] See communication No. 1373/2005, *Dissanayake v. Sri Lanka*, Views adopted on 22 July 2008.

[52] See general comment No. 32.

[53] See communication No. 578/1994, *de Groot v. The Netherlands*, Views adopted on 14 July 1995.

[54] See general comment No. 27.

[55] See communication No. 488/1992, *Toonen v. Australia*, Views adopted on 30 March 1994.

of the Covenant. Laws must not provide for penalties that are incompatible with the Covenant, such as corporal punishment.[56]

27. It is for the State party to demonstrate the legal basis for any restrictions imposed on freedom of expression.[57] If, with regard to a particular State party, the Committee has to consider whether a particular restriction is imposed by law, the State party should provide details of the law and of actions that fall within the scope of the law.[58]

28. The first of the legitimate grounds for restriction listed in paragraph 3 is that of respect for the rights or reputations of others. The term "rights" includes human rights as recognized in the Covenant and more generally in international human rights law. For example, it may be legitimate to restrict freedom of expression in order to protect the right to vote under article 25, as well as rights article under 17 (see para. 37).[59] Such restrictions must be constructed with care: while it may be permissible to protect voters from forms of expression that constitute intimidation or coercion, such restrictions must not impede political debate, including, for example, calls for the boycotting of a non-compulsory vote.[60] The term "others" relates to other persons individually or as members of a community.[61] Thus, it may, for instance, refer to individual members of a community defined by its religious faith[62] or ethnicity.[63]

29. The second legitimate ground is that of protection of national security or of public order (*ordre public*), or of public health or morals.

---

[56] General comment No. 20, *Official Records of the General Assembly, Forty-seventh Session, Supplement No. 40 (A/47/40), annex VI, sect. A.*

[57] See communication No. 1553/2007, *Korneenko et al. v. Belarus*, Views adopted on 31 October 2006.

[58] See communication No. 132/1982, *Jaona v. Madagascar*, Views adopted on 1 April 1985.

[59] See communication No. 927/2000, *Svetik v. Belarus*, Views adopted on 8 July 2004.

[60] Ibid.

[61] See communication No. 736/97, *Ross v. Canada*, Views adopted on 18 October 2000.

[62] See communication No. 550/93, *Faurisson v. France*; concluding observations on Austria (CCPR/C/AUT/CO/4).

[63] Concluding observations on Slovakia (CCPR/CO/78/SVK); concluding observations on Israel (CCPR/CO/78/ISR).

30. Extreme care must be taken by States parties to ensure that treason laws[64] and similar provisions relating to national security, whether described as official secrets or sedition laws or otherwise, are crafted and applied in a manner that conforms to the strict requirements of paragraph 3. It is not compatible with paragraph 3, for instance, to invoke such laws to suppress or withhold from the public information of legitimate public interest that does not harm national security or to prosecute journalists, researchers, environmental activists, human rights defenders, or others, for having disseminated such information.[65] Nor is it generally appropriate to include in the remit of such laws such categories of information as those relating to the commercial sector, banking and scientific progress.[66] The Committee has found in one case that a restriction on the issuing of a statement in support of a labour dispute, including for the convening of a national strike, was not permissible on the grounds of national security.[67]

31. On the basis of maintenance of public order (*ordre public*) it may, for instance, be permissible in certain circumstances to regulate speech-making in a particular public place.[68] Contempt of court proceedings relating to forms of expression may be tested against the public order (*ordre public*) ground. In order to comply with paragraph 3, such proceedings and the penalty imposed must be shown to be warranted in the exercise of a court's power to maintain orderly proceedings.[69] Such proceedings should not in any way be used to restrict the legitimate exercise of defence rights.

32. The Committee observed in general comment No. 22, that "the concept of morals derives from many social, philosophical and religious traditions; consequently, limitations... for the purpose of protecting morals must be based on principles not deriving exclusively from a single tradition". Any such limitations must be understood in the light of universality of human rights and the principle of non-discrimination

33. Restrictions must be "necessary" for a legitimate purpose. Thus, for instance, a prohibition on commercial advertising in one language, with a

---

[64] Concluding observations on Hong Kong (CCPR/C/HKG/CO/2).

[65] Concluding observations on the Russian Federation (CCPR/CO/79/RUS).

[66] Concluding observations on Uzbekistan (CCPR/CO/71/UZB).

[67] See communication No. 518/1992, *Sohn v. Republic of Korea*, Views adopted on 18 March 1994.

[68] See communication No. 1157/2003, *Coleman v. Australia*.

[69] See communication No. 1373/2005, *Dissanayake v. Sri Lanka*.

view to protecting the language of a particular community, violates the test of necessity if the protection could be achieved in other ways that do not restrict freedom of expression.[70] On the other hand, the Committee has considered that a State party complied with the test of necessity when it transferred a teacher who had published materials that expressed hostility toward a religious community to a non-teaching position in order to protect the right and freedom of children of that faith in a school district.[71]

34. Restrictions must not be overbroad. The Committee observed in general comment No. 27 that “restrictive measures must conform to the principle of proportionality; they must be appropriate to achieve their protective function; they must be the least intrusive instrument amongst those which might achieve their protective function; they must be proportionate to the interest to be protected…The principle of proportionality has to be respected not only in the law that frames the restrictions but also by the administrative and judicial authorities in applying the law”.[72] The principle of proportionality must also take account of the form of expression at issue as well as the means of its dissemination. For instance, the value placed by the Covenant upon uninhibited expression is particularly high in the circumstances of public debate in a democratic society concerning figures in the public and political domain.[73]

35. When a State party invokes a legitimate ground for restriction of freedom of expression, it must demonstrate in specific and individualized fashion the precise nature of the threat, and the necessity and proportionality of the specific action taken, in particular by establishing a direct and immediate connection between the expression and the threat.[74]

36. The Committee reserves to itself an assessment of whether, in a given situation, there may have been circumstances which made a restriction of freedom of expression necessary.[75] In this regard, the Committee recalls that the scope of this freedom is not to be assessed by reference to a

[70] See communication No. 359, 385/89, *Ballantyne , Davidson and McIntyre v. Canada*.

[71] See communication No. 736/97, *Ross v. Canada*, Views adopted on 17 July 2006.

[72] General comment No. 27, para. 14. See also Communications No. 1128/2002, *Marques v. Angola*; No. 1157/2003, *Coleman v. Australia*.

[73] See communication No. 1180/2003, *Bodrozic v. Serbia and Montenegro*, Views adopted on 31 October 2005.

[74] See communication No. 926/2000, *Shin v. Republic of Korea*.

[75] See communication No. 518/1992, *Sohn v. Republic of Korea*.

"margin of appreciation"[76] and in order for the Committee to carry out this function, a State party, in any given case, must demonstrate in specific fashion the precise nature of the threat to any of the enumerated grounds listed in paragraph 3 that has caused it to restrict freedom of expression.[77]

Limitative scope of restrictions on freedom of expression in certain specific areas

37. Among restrictions on political discourse that have given the Committee cause for concern are the prohibition of door-to-door canvassing,[78] restrictions on the number and type of written materials that may be distributed during election campaigns,[79] blocking access during election periods to sources, including local and international media, of political commentary,[80] and limiting access of opposition parties and politicians to media outlets.[81] Every restriction should be compatible with paragraph 3. However, it may be legitimate for a State party to restrict political polling imminently preceding an election in order to maintain the integrity of the electoral process.[82]

38. As noted earlier in paragraphs 13 and 20, concerning the content of political discourse, the Committee has observed that in circumstances of public debate concerning public figures in the political domain and public institutions, the value placed by the Covenant upon uninhibited expression is particularly high.[83] Thus, the mere fact that forms of expression are considered to be insulting to a public figure is not sufficient to justify the imposition of penalties, albeit public figures may also benefit from the provisions of the Covenant.[84] Moreover, all public figures, including those

---

[76] See communication No. 511/1992, *Ilmari Länsman, et al. v. Finland*, Views adopted on 14 October 1993.

[77] See communications Nos. 518/92, *Sohn v. Republic of Korea*; No. 26/2000, *Shin v. Republic of Korea*,.

[78] Concluding observations on Japan (CCPR/C/JPN/CO/5).

[79] Ibid.

[80] Concluding observations on Tunisia (CCPR/C/TUN/CO/5).

[81] Concluding observations on Togo (CCPR/CO/76/TGO); concluding observations on Moldova (CCPR/CO/75/MDA).

[82] See communication No. 968/2001, *Kim v. Republic of Korea*, Views adopted on 14 March 1996.

[83] See communication No. 1180/2003, *Bodrozic v. Serbia and Montenegro*, Views adopted on 31 October 2005.

[84] Ibid.

exercising the highest political authority such as heads of state and government, are legitimately subject to criticism and political opposition.[85] Accordingly, the Committee expresses concern regarding laws on such matters as, lese majesty,[86] *desacato,*[87] disrespect for authority,[88] disrespect for flags and symbols, defamation of the head of state[89] and the protection of the honour of public officials,[90] and laws should not provide for more severe penalties solely on the basis of the identity of the person that may have been impugned. States parties should not prohibit criticism of institutions, such as the army or the administration.[91]

39. States parties should ensure that legislative and administrative frameworks for the regulation of the mass media are consistent with the provisions of paragraph 3.[92] Regulatory systems should take into account the differences between the print and broadcast sectors and the internet, while also noting the manner in which various media converge. It is incompatible with article 19 to refuse to permit the publication of newspapers and other print media other than in the specific circumstances of the application of paragraph 3. Such circumstances may never include a ban on a particular publication unless specific content, that is not severable, can be legitimately prohibited under paragraph 3. States parties must avoid imposing onerous licensing conditions and fees on the broadcast media, including on community and commercial stations.[93] The criteria for the application of such conditions and licence fees should be reasonable and objective,[94] clear,[95] transparent,[96] non-discriminatory and otherwise in compliance with the Covenant.[97] Licensing regimes for

---

[85] See communication No. 1128/2002, *Marques v. Angola*.

[86] See communications Nos. 422-424/1990, *Aduayom et al. v. Togo*, Views adopted on 30 June 1994.

[87] Concluding observations on the Dominican Republic (CCPR/CO/71/DOM).

[88] Concluding observations on Honduras (CCPR/C/HND/CO/1).

[89] See concluding observations on Zambia (CCPR/ZMB/CO/3), para.25.

[90] See concluding observations on Costa Rica (CCPR/C/CRI/CO/5), para. 11.

[91] Ibid., and see concluding observations on Tunisia (CCPR/C/TUN/CO/5), para. 91..

[92] See concluding observations on Viet Nam (CCPR/CO/75/VNM), para. 18, and concluding observations on Lesotho (CCPR/CO/79/Add.106), para. 23.

[93] Concluding observations on Gambia (CCPR/CO/75/GMB).

[94] See concluding observations on Lebanon (CCPR/CO/79/Add.78), para. 25.

[95] Concluding observations on Kuwait (CCPR/CO/69/KWT); concluding observations on Ukraine (CCPR/CO/73/UKR).

[96] Concluding observations on Kyrgyzstan (CCPR/CO/69/KGZ).

[97] Concluding observations on Ukraine (CCPR/CO/73/UKR).

broadcasting via media with limited capacity, such as audiovisual terrestrial and satellite services should provide for an equitable allocation of access and frequencies between public, commercial and community broadcasters. It is recommended that States parties that have not already done so should establish an independent and public broadcasting licensing authority, with the power to examine broadcasting applications and to grant licenses.[98]

40. The Committee reiterates its observation in general comment No. 10 that "because of the development of modern mass media, effective measures are necessary to prevent such control of the media as would interfere with the right of everyone to freedom of expression". The State should not have monopoly control over the media and should promote plurality of the media.[99] Consequently, States parties should take appropriate action, consistent with the Covenant, to prevent undue media dominance or concentration by privately controlled media groups in monopolistic situations that may be harmful to a diversity of sources and views.

41. Care must be taken to ensure that systems of government subsidy to media outlets and the placing of government advertisements[100] are not employed to the effect of impeding freedom of expression.[101] Furthermore, private media must not be put at a disadvantage compared to public media in such matters as access to means of dissemination/ distribution and access to news.[102]

42. The penalization of a media outlet, publishers or journalist solely for being critical of the government or the political social system espoused by the government[103] can never be considered to be a necessary restriction of freedom of expression.

[98] Concluding observations on Lebanon (CCPR/CO/79/Add.78).

[99] See concluding observations on Guyana (CCPR/CO/79/Add.121), para. 19; concluding observations on the Russian Federation (CCPR/CO/79/RUS); concluding observations on Viet Nam (CCPR/CO/75/VNM); concluding observations on Italy (CCPR/C/79/Add. 37).

[100] See concluding observations on Lesotho (CCPR/CO/79/Add.106), para. 22.

[101] Concluding observations on Peru (CCPR/CO/70/PER).

[102] Concluding observations on Ukraine (CCPR/CO/73/UKR).

[103] Concluding observations on Sri Lanka (CCPR/CO/79/LKA); and see concluding observations on Togo (CCPR/CO/76/TGO), para. 17.

43. Any restrictions on the operation of websites, blogs or any other internet-based, electronic or other such information dissemination system, including systems to support such communication, such as internet service providers or search engines, are only permissible to the extent that they are compatible with paragraph 3. Permissible restrictions generally should be content-specific; generic bans on the operation of certain sites and systems are not compatible with paragraph 3. It is also inconsistent with paragraph 3 to prohibit a site or an information dissemination system from publishing material solely on the basis that it may be critical of the government or the political social system espoused by the government.[104]

44. Journalism is a function shared by a wide range of actors, including professional full-time reporters and analysts, as well as bloggers and others who engage in forms of self-publication in print, on the internet or elsewhere, and general State systems of registration or licensing of journalists are incompatible with paragraph 3. Limited accreditation schemes are permissible only where necessary to provide journalists with privileged access to certain places and/or events. Such schemes should be applied in a manner that is non-discriminatory and compatible with article 19 and other provisions of the Covenant, based on objective criteria and taking into account that journalism is a function shared by a wide range of actors.

45. It is normally incompatible with paragraph 3 to restrict the freedom of journalists and others who seek to exercise their freedom of expression (such as persons who wish to travel to human rights-related meetings)[105] to travel outside the State party, to restrict the entry into the State party of foreign journalists to those from specified countries[106] or to restrict freedom of movement of journalists and human rights investigators within the State party (including to conflict-affected locations, the sites of natural disasters and locations where there are allegations of human rights abuses). States parties should recognize and respect that element of the right of freedom of expression that embraces the limited journalistic privilege not to disclose information sources.[107]

---

[104] Concluding observations on the Syrian Arab Republic (CCPR/CO/84/SYR).

[105] Concluding observations on Uzbekistan (CCPR/CO/83/UZB); concluding observations on Morocco (CCPR/CO/82/MAR).

[106] Concluding observations on Democratic People's Republic of Korea (CCPR/CO/72/PRK).

[107] Concluding observations on Kuwait (CCPR/CO/69/KWT).

46. States parties should ensure that counter-terrorism measures are compatible with paragraph 3. Such offences as "encouragement of terrorism"[108] and "extremist activity"[109] as well as offences of "praising", "glorifying", or "justifying" terrorism, should be clearly defined to ensure that they do not lead to unnecessary or disproportionate interference with freedom of expression. Excessive restrictions on access to information must also be avoided. The media plays a crucial role in informing the public about acts of terrorism and its capacity to operate should not be unduly restricted. In this regard, journalists should not be penalized for carrying out their legitimate activities.

47. Defamation laws must be crafted with care to ensure that they comply with paragraph 3, and that they do not serve, in practice, to stifle freedom of expression.[110] All such laws, in particular penal defamation laws, should include such defences as the defence of truth and they should not be applied with regard to those forms of expression that are not, of their nature, subject to verification. At least with regard to comments about public figures, consideration should be given to avoiding penalizing or otherwise rendering unlawful untrue statements that have been published in error but without malice.[111] In any event, a public interest in the subject matter of the criticism should be recognized as a defence. Care should be taken by States parties to avoid excessively punitive measures and penalties. Where relevant, States parties should place reasonable limits on the requirement for a defendant to reimburse the expenses of the successful party.[112] States parties should consider the decriminalization of defamation[113] and, in any case, the application of the criminal law should only be countenanced in the most serious of cases and imprisonment is never an appropriate penalty. It is impermissible for a State party to indict a person for criminal defamation but then not to proceed to trial

[108] Concluding observations on the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (CCPR/C/GBR/CO/6).
[109] Concluding observations on the Russian Federation (CCPR/CO/79/RUS).
[110] Concluding observations on the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (CCPR/C/GBR/CO/6).
[111] Ibid.
[112] Ibid.
[113] Concluding observations on Italy (CCPR/C/ITA/CO/5); concluding observations on the Former Yugoslav Republic of Macedonia (CCPR/C/MKD/CO/2).

expeditiously – such a practice has a chilling effect that may unduly restrict the exercise of freedom of expression of the person concerned and others.[114]

48. Prohibitions of displays of lack of respect for a religion or other belief system, including blasphemy laws, are incompatible with the Covenant, except in the specific circumstances envisaged in article 20, paragraph 2, of the Covenant. Such prohibitions must also comply with the strict requirements of article 19, paragraph 3, as well as such articles as 2, 5, 17, 18 and 26. Thus, for instance, it would be impermissible for any such laws to discriminate in favour of or against one or certain religions or belief systems, or their adherents over another, or religious believers over non-believers. Nor would it be permissible for such prohibitions to be used to prevent or punish criticism of religious leaders or commentary on religious doctrine and tenets of faith.[115]

49. Laws that penalize the expression of opinions about historical facts are incompatible with the obligations that the Covenant imposes on States parties in relation to the respect for freedom of opinion and expression.[116] The Covenant does not permit general prohibition of expressions of an erroneous opinion or an incorrect interpretation of past events. Restrictions on the right of freedom of opinion should never be imposed and, with regard to freedom of expression, they should not go beyond what is permitted in paragraph 3 or required under article 20.

The relationship between articles 19 and 20

50. Articles 19 and 20 are compatible with and complement each other. The acts that are addressed in article 20 are all subject to restriction pursuant to article 19, paragraph 3. As such, a limitation that is justified on the basis of article 20 must also comply with article 19, paragraph 3.[117]

---

[114] See communication No. 909/2000, *Kankanamge v. Sri Lanka*, Views adopted on 27 July 2004.

[115] Concluding observations on the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland-the Crown Dependencies of Jersey, Guernsey and the Isle of Man (CCPR/C/79/Add.119). See also concluding observations on Kuwait (CCPR/CO/69/KWT).

[116] So called “memory-laws”, see communication No. , No. 550/93, *Faurisson v. France*. See also concluding observations on Hungary (CCPR/C/HUN/CO/5) paragraph 19.

[117] See communication No. 736/1997, *Ross v. Canada*, Views adopted on 18 October 2000.

51. What distinguishes the acts addressed in article 20 from other acts that may be subject to restriction under article 19, paragraph 3, is that for the acts addressed in article 20, the Covenant indicates the specific response required from the State: their prohibition by law. It is only to this extent that article 20 may be considered as *lex specialis* with regard to article 19.

52. It is only with regard to the specific forms of expression indicated in article 20 that States parties are obliged to have legal prohibitions. In every case in which the State restricts freedom of expression it is necessary to justify the prohibitions and their provisions in strict conformity with article 19.